

MYNTRIT 3

Opinber gjaldmiðill á Íslandi

Útgáfa og auðkenni
íslenskra seðla og myntar

The Currency of Iceland

*Issues and features
of Icelandic notes and coins*

MYNTSAFN
SEÐLABANKA OG ÞJÓÐMINJASAFNS

Reykjavík 2002

NUMISMATIC COLLECTION
of The Central Bank
and National Museum of Iceland

Einholti 4
105 Reykjavík

1. útg. 1997 / *1st ed. 1997*
2. útg. 2002 / *2nd ed. 2002*

ISBN 9979-9007-7-6

Seðlabanki Íslands hefur nú um rúmlega þrjátíu og fimm ára skeið haft á sinni hendi útgáfu alls opinbers gjaldmiðils hér á landi, seðla og myntar, fyrst með sérstökum samningi við Fjármálaráðuneyti árið 1966 og síðan samkvæmt gjaldmiðils-lögum sem sett voru 1968. Áður hafði einungis útgáfa seðla verið á höndum bankans, en útgáfa myntar í forsjá ríkissjóðs.

Opinber gjaldmiðill á Íslandi á sér meira en tveggja alda sögu, og Seðlabankinn telur sér skylt að sinna henni að nokkru marki. Um langt skeið hafa Seðlabankinn og Þjóðminjasafn Íslands haft með sér samvinnu um að rækja þá sögu með því að halda uppi sérstöku safni er sinni varðveislu innlendrar og erlendrar myntar og sögu íslensks gjaldmiðils. Myntsafninu var komið upp samkvæmt sérstökum samningi stofnananna sem menntamálaráðherra staðfesti í janúar 1985, en samkvæmt honum varðveitir Seðlabankinn safnið og annast rekstur þess. Sýningarsalur safnsins var opnaður 6. desember 1986 og er öllum opin. Það er einn þáttur í starfsemi safnsins að gefa út fræðsluefni um gjaldmiðilssögu, og birtist hér þriðja smáritið af því tagi í annarri útgáfu. Í því er að finna rækilegri lýsingu á opinberum gjaldmiðli en áður hefur birst, útgáfu hans og auðkennum ásamt þeim ákvæðum sem um hann hafa verið sett.

Þess er að vænta að yfirlit af því tagi, sem hér birtist, geti orðið að gagni þeim sem áhuga hafa á þætti gjaldmiðils í íslenskri sögu og eins þeim sem leggja stund á söfnun seðla og myntar.

Birgir Ísleifur Gunnarsson

formaður bankastjórnar
Seðlabanka Íslands

For more than thirty five years the Central Bank of Iceland has been responsible for the issue of all official currency in Iceland, both banknotes and coinage, at first by a special agreement with the Ministry of Finance in 1966, and then under the Currency Act of 1968. Prior to that, the Central Bank was responsible only for issuing banknotes, while coinage was under the auspices of the Treasury.

The history of official currency in Iceland spans more than two hundred years, and the Central Bank feels it has a certain duty in this respect. For some time, the Central Bank and National Museum of Iceland have collaborated on cultivating this legacy by maintaining a special numismatic collection devoted to the preservation of domestic and foreign coins and notes and the history of Icelandic currency. The Numismatic Museum was established under a special agreement between these two bodies, endorsed by the Minister of Education and Culture in 1985, whereby the Central Bank is entrusted with its safekeeping and operation. The Museum exhibition room was opened to the general public on December 6, 1986. One area of the museum's activities is the publication of material on the history of Icelandic currency, and the present booklet is the third of this kind and now in its second edition. It contains the most detailed description of the official currency ever published, covering issues and distinguishing features as well as relevant legislation.

It is hoped that the information contained in this booklet will be useful to people who are interested in the role of currency in Icelandic history, and likewise to international collectors of coins and banknotes.

Birgir Ísleifur Gunnarsson

Chairman of the Board of Governors,
Central Bank of Iceland

Inngangur

Í þessu riti er gerð grein fyrir opinberum gjaldmiðli sem gefinn hefur verið út á Íslandi og þeim dönskum gjaldmiðli frá fyrri tíð sem búinn var sérstaklega til nota hér á landi og hlaut um leið löggildingu sem íslenskur gjaldmiðill. Hér er bæði um að ræða seðla og mynt, en mynt er skipt hér í tvo sjálfstæða flokka, annars vegar gangmynt og hins vegar tilefnismynt, þ.e. mynt sem gefin er út til hátíðabrigða. Á löngum tíma hefur útgáfa opinbers gjaldmiðils verið á margra höndum, og í umfjöllun um seðla og gangmynt er gerð grein fyrir hlut hvers útgefanda fyrir sig í tímaröð.

Íslenskir seðlar koma talsvert fyrir til sögu en slegin mynt, og því er fjallað um þá hér á undan myntinni. Raunar er elsti gjaldmiðill, sem ber nafn Íslands, danskur peningur sem sleginn var í Konunglegu myntsláttunni í Kaupmannahöfn árið 1771 og nefnist þjástur (piaster).¹ Undir skjaldarmerki á peningnum standa nöfnin 'Island', 'Grönlan' og 'Ferö'. Nafn Íslands er einnig að finna á þjástri frá Kónsbergi sex árum síðar, 1777, nema hvað það er stafað þar 'Islan'.² Þessar áletranir tákna engan veginn að hér sé um að ræða gjaldmiðil er hafi verið lögfestur sérstaklega hér á landi, heldur eru þær einungis til komnar vegna stöðu Íslands í ríkinu, enda var þjástur einkum notaður í viðskiptum Dana í Austurlöndum.

Saga opinbers gjaldmiðils á Íslandi hefst 1778 með formlegri lögfestingu danskra kúrantseðla sem voru búnir íslenskum texta eins og lýst er hér á eftir. Ekki er talið að þeir hafi verið mikið notaðir hér á landi, enda var verslun enn í fjöðrum einokunar er þeir komu til. Sennilega hafa landsmenn á þeim tíma fremur treyst á vana á vöruskipti eða veginn góðmálm, enda reyndust kúrantseðlarnir ekki trausts verðir til lengdar.

Eftir að danskir ríkisbankaseðlar með íslenskum texta

voru innkallaðir 1820 og allt þar til hinn íslenski landssjóður gaf út fyrstu seðla sína 1886 var ekki um að ræða neinn gjaldmiðil er auðkenndur væri sérstaklega til nota hér á landi. Á þeim tíma gekk hér danskur gjaldmiðill, og opinber ákvæði um hann voru þá að jafnaði birt hér á landi með lögformlegum hætti. Árið 1836 lét Friðrik VI gera smámynt í myntsláttunni í Altona, 2, 3 og 4 skildinga, og segir í tilkynningu um þá útgáfu 9. sept. sama ár að hún sé gerð meðal annars vegna skorts á skiptimynt á Íslandi.¹ Ekki verður þessi mynt samt talin hér til íslensks gjaldmiðils, enda ber hún hvorki auðkenni sem tengi hana öðru fremur Íslandi né fylgja henni ákvæði sem gætu treyst þann skilning.²

Skortur á greiðslumiðli varð tilfinnanlegur um leið og verslunarfrelsi jókst á 19. öld, og varð þá ljóst að mikið vantaði á að nægir peningar til viðskipta væru hér í umferð. Þetta kom meðal annars til kasta alþingis³ án þess að bót fengist á ráðin. Minna má hér á tvennt sem helst varð til að draga úr þessum vanda. Annars vegar safnaðist landsmönnum nokkurt reiðufé með útflutningi lifandi búpenings til Englands, en þessi útflutningur var greiddur með sleginni mynt sem gekk löngum undir nafninu 'sauðagull'.⁴ Hins vegar hefur svo skortur á lausafé stuðlað að því með öðru að kaupmenn á síðara hluta 19. aldar létu hér í umferð eigin verðmerki og vörupeninga.⁵

1 *Lovsamling for Island X*, 769-70.

2 Sjá um þetta m.a. klausu í grein eftir Staffan Björkman: Íslands mynt 1918-1959, *Nordisk numismatisk Årsskrift* 1960, 98-119 (bls. 104).

3 Sjá m.a. bænaskrá Þingvallafundar 1853 til alþingis um að „leggja á hagkvæm og hentug ráð til þess að nægir peningar geti fengist til brúknar í landinu“. *Tíðindi frá alþingi Íslendinga* 1853, 60 o. v.

4 Lúðvík Kristjánsson: Úr heimsborg í Grjótaborpi I, Hafnarf. 1962, 81-132 (Forsaga sauðasöluunnar til Bretlands). – Sveinbjörn Blöndal: Sauðasalan til Bretlands, Rv. 1982 (Ritsafn Sagnfræðistofnunar 8).

5 Otto Blom Carlsen: Íslandske Mønttegn, *NNUM*, 1953, 221-27. – Kristján Eldjárn: Upphaf vörupeninga á Íslandi, *Árbók Fornleifafélagsins* 1972, 151-58. – Anton Holt: Íslenskur einkagjaldmiðill og ýmis greiðsluform, *Árbók Fornleifafélagsins* 1988, 199-222.

1 H. H. Schou: Beskrivelse af danske og norske Mønter, Kbh. 1926, 310.

2 Sama rit, 312.

Hér er við hæfi að gera stuttlega grein fyrir þeim gagngeru breytingum sem urðu á peningakerfi danska ríkisins árið 1873 er Danir, Norðmenn og Svíar stofnuðu með sér Norræna myntbandalagið (Skandinavisk Møntunion). Þessar breytingar voru einkum fölgjar í þrennu: (1) lögfestur var nýr myntfótur, gullfótur í stað silfurs; (2) tekið var upp tugamál í verðreikningi í stað tylftarmáls; (3) ný myntheiti, króna og eyrir, komu í stað fyrri myntheita, spesíu (spesiudals), ríkisdals og skildings, sem voru lögð niður. Um þessi efni voru sett myntlög í Danmörku 23. maí 1873 og auglýst hér á landi 25. sept. sama ár.¹

Dönsku myntlögin frá 1873 voru lengi grundvöllur íslenskra gjaldmiðilsákvæða; íslensk myntlög voru síðan sett 1925 og heildarlöggjöf um íslenskan gjaldmiðil 1968.

Í það yfirlit um útgefinn gjaldmiðil, sem fer hér á eftir, eru felldar stuttar greinar til glöggvunar á sögulegu samhengi, bæði um þátt einstakra útgefenda og opinberar ráðstafanir er varða gjaldmiðilinn. Tvennt er rétt að nefna hér sérstaklega umfram það sem þar er rakið. Fyrst er þess að minnast að um áramótin 1947/48 var efnt til eignakönnunar hér á landi eins og gert hafði verið skömmu áður bæði í Danmörku og Noregi og víðar. Þetta varð ekki gert án nokkurrar breytingar á gjaldmiðli, og því voru þeir seðlar er þá voru í gildi, aðrir en krónuseðlar, innleystir fyrir nýja seðla í breyttum lit (3. seðlaröð Landsbanka Íslands); með því að skrá seðlaskiptin var lausafjäreign landsmanna könnuð.

Í öðru lagi skal minnt á að 1. janúar 1981 var efnt til gjaldmiðilsskipta í tilefni af því að verðgildi krónunnar var hundraðfaldað. Þá var nýr gjaldmiðill gefinn út, bæði seðlar og mynt, og eldri peningar innleystir fyrir nýja á 1/100 af nafnverði.²

Í þessu riti er vísað neðanmáls til fáeinna greina er

1 Auglýsing nr. 80 / 1873 er birtir á Íslandi peningalög, *Tíðindi um stjórnmálafni Íslands* III, 666-75; *Lovsamling for Island XXI*, 682-99.

2 Gjaldmiðilsbreytingin 1. janúar 1981, *Fjármálatíðindi* 1981, 136-43.

varða sögu gjaldmiðilsins, en því fer fjarri að þar sé um að ræða tæmandi heimildatal. Um útgáfu íslensks gjaldmiðils og einkum myntar hefur einn maður erlendur skrifað öðrum meira og betur, Svíinn Staffan Björkman (1916-1969). Er þar ekki síst að nefna yfirlitgrein hans um íslenska mynt í Nordisk numismatisk Årsskrift 1960, sem áður er vitnað til, og ritið *Myntir Íslands* sem kom út í Stokkhólmi 1965.¹

Hérlendis var verðlistinn Íslenskar myntir gefinn út fimmtán sinnum á árunum 1969-1987. Þá hefur útgáfa íslensks gjaldmiðils að sjálfsögðu verið rakin í ýmsum erlendum verðlistum sem ekki er unnt að telja hér. Til þess að auðvelda útgáfu og notkun verðlista við hlið þessa rits eru notaðar hér tilvísunarmerkingar úr hinum þekktu seðlalista Picks ('P') og alkunnum myntlista sem kenndur er við Krause og Mishler ('KM'), sjá skýringar skammstafana á bls. 10.

Hér á eftir er birt allnákvæm lýsing hvernar gjaldmiðils-einingar um sig þar sem greind er stærð, litur, myndefni og fleiri atriði í gerð seðla ásamt þeim undirskriftum sem þekktar eru, – og stærð, málmblanda og myndefni á mynt ásamt árgerðum og upplagstölum. Þá er gerð grein fyrir því hverjir hafa annast teikningu og hönnun gjaldmiðilsins eftir því sem um er vitað og greint hvar seðlar eru prentaðir og mynt slegin. Í lýsingu gjaldmiðilsins er víða fylgt framsetningu í opinberum auglýsingum um útgáfuna; það fer t.d. eftir orðavali í auglýsingu hvort málmur er nefndur hér eir eða kopar. Annað sumt hefur verið samræmt.

Lögð hefur verið nokkur áhersla á að gera grein fyrir lagaramma gjaldmiðilsins, og er í því skyni vísað til opinberra ákvæða er varða útgáfu hans og meðferð og upphaf og gildislok hvernar gjaldmiðilseiningar.

Í kaflanum um myntir eru upplagstölur greindar innan sviga aftan við ártal sem myntin ber. Þetta má ekki skilja svo að upplagstalan tákni sláttu á því ári; sláttan eða hluti hennar er oft gerð ári fyrr eða síðar en stendur

1 Ritaskrá Björkmans birtist í *NNUM* 1970.

á myntinni. Í ársskýrslum Royal Mint er að finna mikinn fróðleik um þetta efni eftir að myntsláttan fluttist þangað, og hefur Staffan Björkman meðal annars fjallað um það í greinum sínum, en þekking á þessum efnisþætti er ekki svo samfelld að ráðlegt þætti að fella hann inn í umfjöllun um myntina hér.

Stöku sinnum hefur verið gefin út sérstök gljámynt, og er slíkrar útgáfu getið þegar tilefni er til. Á árunum 1940-63 sló Royal Mint einatt fáein eintök hverrar árgerðar af íslenskrí mynt sem gljámynt. Þetta var ekki ætlað til útgáfu, og þess er því ekki getið hér.¹

Ólafur Pálmason

Introduction

This booklet is a record of the official currency issued in Iceland, along with the Danish currency specifically designated for use in Iceland from the time when it was a Danish dependency. It covers both banknotes and coinage, the latter divided into two independent categories, legal tender and commemorative coins. During the history of official currency in Iceland, various bodies have been in charge of its issue, and are accounted for separately in the chapters on Banknotes and Coinage, in chronological order.

Banknotes appear considerably earlier than minted coins in Iceland, and are dealt with first in the following summary. In fact the oldest currency on which Iceland is named was a Danish piastre struck at the Copenhagen Royal Mint in 1771. Beneath the coat of arms on the coin stand the names *Island* (Iceland), *Grönlan* (Greenland) and *Ferö* (Faroe Islands). Iceland is also named on a piastre from Kongsberg six years later, in 1777, but spelt *Islan* there. Such inscriptions should not be taken as implying that this currency had been specially validated in Iceland. Rather, they simply re-

flect Iceland's status under the Danish crown; the piastre was used in particular in Danish trade in the Far East.

The history of official currency in Iceland began in 1778 with the formal validation of Danish Courant Bank notes by an Icelandic text printed on the reverse, as described below. They are not thought to have been much used in Iceland, since trade was still restricted by monopoly when they appeared. In all likelihood, Icelanders in those times would have preferred by habit to trust in barter arrangements or in weighed precious metals, and as it turned out the Courant Bank notes did not prove trustworthy in the long run.

After the Danish Rigsbank notes with Icelandic validations were recalled from circulation in 1820, and up until the time that the Icelandic Treasury issued its first banknotes in 1886, there was no currency specifically identified for use in Iceland. At the time Danish currency was in circulation in Iceland, where official legal announcements concerning it were normally made as well. In 1836, King Frederik VI of Denmark had small coins struck in the Altona Mint in denominations of 2, 3 and 4 shillings (*skilling*), and an official announcement dated September 9 of that year states that one reason for the issue was a shortage of small change in Iceland. Nonetheless, this coinage is not included with Icelandic currency here, since it is neither identified with Iceland specifically nor backed up by legal provisions which could reinforce this interpretation.

A marked shortage of currency was felt in Iceland with the liberalization of trade in the nineteenth century, and it became obvious that the amount of money in circulation was far from adequate for commercial purposes. The matter was even discussed by the Althing (parliament), without being resolved. Two factors served to alleviate this problem to some extent. One was the considerable amount of cash earned from export of livestock to England, which was paid for with a minted coin known for a long time by the name of 'sheep gold'. The other was the growing tendency, prompted among other

¹ Sjá um sláttu gljámyntarinnar grein eftir Harry E. Spencer: Proof-Record Coins Struck by The Royal Mint 1922-1964, *The Numismatist* 1983, 2504-19.

things by the shortage of liquid funds, for merchants in the latter half of the nineteenth century to issue private notes and tokens.

Radical changes were made to the Danish monetary system when Denmark, Norway and Sweden established the Scandinavian Monetary Union in 1873, and naturally affected Iceland too. The main reforms were threefold: (1) the legal adoption of the gold standard instead of silver; (2) the replacement of the duodecimal system by the decimal system; and (3) new terms for currencies, the Crown (Icel. *króna*, pl. *krónur*) and Ore (Icel. *eyrir*, pl. *aurar*), in place of the earlier specie, thaler and shilling, which were abolished. A Coinage Act to this effect was passed in Denmark on May 23, 1873 and was announced in Iceland on September 25 the same year.

The Danish Coinage Act from 1873 served as the foundation for Iceland's own currency provisions beyond home rule in 1904 and sovereignty in 1918. Iceland passed its own coinage legislation in 1925 and a comprehensive Currency Act in 1968.

A nationwide survey of private cash holdings was conducted in Iceland in new year 1948, along similar lines to those made shortly before in Denmark, Norway and elsewhere. Since this proved impracticable without any currency reform, the valid notes at the time, apart from one-króna notes, were recalled and replaced by new notes which differed only in colour (the National Bank of Iceland Series 3).

On January 1, 1981 a currency reform was made to reflect the internal revaluation of the króna by a factor of 100. New notes and coins were issued then, and older money redeemed at one-hundredth of its face value.

Occasional references to works on the history of Icelandic currency are made in footnotes in this booklet, but these are by no means the only sources of information on the subject. The most prolific and authoritative writer on Icelandic currency issues, in particular

coinage, has been the Swede Staffan Björkman (1916-1969), notably in his article in *Nordisk Numismatisk Årsskrift* 1960 and his book *Myntir Íslands*, published in Stockholm in 1965. A bibliography of Björkman's writings can be found in *NNUM* 1970.

In Iceland, the catalogue *Íslenskar myntir* was published fifteen times over the period 1969-1987, and Icelandic currency issues have also, of course, been described in various international publications which are too numerous to mention. To assist compilers and users of price catalogues, the same notation is used here as in Pick's *Standard Catalog of World Paper Money* ('P') and the Krause and Mishler *Standard Catalog of World Coins* ('KM').

In the following sections, a detailed entry is included for each unit of currency, stating the size, colour, subject and other design features of notes and the size, metal composition and subject of coins, together with year of issue and total mint. As far as can be established, the designers are also named, as well as the printing or minting establishment. The descriptions are based on those presented in official announcements of issues, edited to some extent for the sake of consistency.

A considerable effort has been made to outline the legal background, with references to specific pieces of legislation on issues and their terms, along with details of their period of validity.

The section on Coinage quotes mint run figures in parentheses after the date. The mint run figure does not necessarily indicate the number of coins struck in the year in question; the mint, or part of it, is often made a year earlier or later than the year which appears on the coin itself. Interesting information on this subject can be found in the Royal Mint of England *Annual Reports* for the years after Iceland transferred its minting there, and is discussed by Staffan Björkman in various articles, but was not considered full enough to warrant inclusion in the entries.

Proof issues have been made on certain occasions and are specified in the listings. Over the period 1940-63, the Royal Mint consistently struck a handful of proof coins, but since these were not intended for the public they are not mentioned in the entries. Details can be found, however, in Harry E. Spencer: Proof-Record Coins Struck by the Royal Mint 1922-1964, *The Numismatist* 1983, 2504-19.

Readers of English should consult the glossary on the next page, which lists key terms used in the descriptions of each unit of coin and note. The Icelandic descriptive entries are also summarized in English where appropriate.

Orðalisti

Terms and phrases

aðallitur	<i>predominant colour</i>	lög	<i>act</i>
afbrigði	<i>variant</i>	málmblanda	<i>metal composition</i>
auðkenni	<i>distinguishing features</i>	málmur	<i>metal</i>
auglýsing	<i>announcement, proclamation</i>	málmþráður	<i>metallic thread</i>
á bakhlið	<i>reverse</i>	myntslátta	<i>minting establishment</i>
á framhlið	<i>obverse</i>	pappír	<i>paper</i>
blindramerki	<i>blind recognition feature</i>	prentun	<i>printing</i>
bráðabirgðalög	<i>temporary act</i>	prentverk	<i>printing establishment</i>
forordning	<i>decree</i>	reglugerð	<i>regulation</i>
forsetaúrskurður	<i>presidential decree</i>	rönd	<i>edge</i>
för í umferð	<i>put into circulation</i>	seðlaröð	<i>note series</i>
frumteikning	<i>original sketch or artwork</i>	stærð	<i>size</i>
gerð/ir	<i>feature/s</i>	teikning	<i>drawing or artwork</i>
- að öðru leyti eins	<i>- otherwise as before</i>	tilskipun	<i>decree</i>
- að öllu leyti eins	<i>- as before</i>	tölusetning	<i>numbering</i>
gildislok	<i>end of validity</i>	undirskrift/ir	<i>signature/s</i>
gljámýnt	<i>proof</i>	vatnsmerki	<i>watermark</i>
hönnun	<i>design</i>	yfirprentun	<i>overprint</i>
innlausnarfrestur	<i>limitation of redemption</i>	þvermál	<i>diameter</i>
innlausnarskilmálar	<i>conditions of redemption</i>	þykkt	<i>thickness</i>
lágprentun	<i>intaglio printing</i>	þyngd	<i>weight</i>
litur	<i>colour</i>	öryggisþráður	<i>security thread</i>

Skammstafanir

Abbreviations

<i>FH</i>	Friedrich W. Hörnlein (1873-1945) mótagrafari / <i>engraver</i>
<i>GJ</i>	Knud Gunnar Jensen (1863-1948) mynthönnuður / <i>designer</i>
<i>HCN</i>	Hans Christian Nielsen (1874-1958) myntmeistari / <i>mintmaster</i>
<i>JM</i>	John Mercanti (1943-) mótagrafari / <i>sculptor/engraver</i>
<i>KM</i>	Standard Catalog of World Coins, by Chester L. Krause and Clifford Mishler. 28th ed. Iola [2001]
<i>Lögbl.</i>	Lögbirtingablað / <i>[The Icelandic Gazette]</i>
<i>N</i>	Niels Peter Nielsen (1885-1976) myntmeistari / <i>mintmaster</i>
<i>NNUM</i>	Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad
<i>P</i>	Standard Catalog of World Paper Money, based on the original works of Albert Pick. 9th and 7th ed. II-III. Iola [2000/2001]
<i>TJF</i>	Thomas James Ferrell (1939-) mynthönnuður / <i>designer</i>
<i>ÞM</i>	Þróstur Magnússon (1943-) mynthönnuður / <i>designer</i>

Kúrantbankinn

í Kaupmannahöfn

Courant Bank, Copenhagen

Kurantbanken í Kaupmannahöfn, fyrsti banki sem efnt var til í Danmörku, var stofnaður 1736 og hóf útgáfu seðla ári síðar. Bankinn var í fyrstu í einkaeign, en varð ríkisbanki 1773. Hann var lagður niður 1813. Árið 1778 var ákveðið með konunglegri tilskipun að seðlar Kúrantbankans að verðgildi 1 rdl. og 5 rdl. skyldu vera löggildur verðmiðill á Íslandi. Á bakhlið þessara seðla, sem annars var auð, var þá prentaður íslenskur texti þar sem segir að seðlarnir séu gjaldgengir á Íslandi engu síður en í Danmörku, Noregi og hertogadæmunum. Skyldi þessi texti undirritaður af tveimur embættismönnum konungs. Í tilskipun frá 1787 er áréttað að seðlarnir hafi því aðeins gildi hér á landi að íslenskur texti sé á bakhlið þeirra. Þetta afbrigði danskra kúrantseðla var fyrsti gjaldmiðill sem búinn var sérstaklega til nota hér á landi.¹ Allir kúrantseðlar sem hér koma við sögu bera á framhlið smáleturstexta um viðurlög við fölsunum: „Hvo som gjør falske Banco-Sedler straffes paa Ære, Liv og Gods, og den, der beviisligen angiver saadan en Falskner, nyder Belønning Eet Tusind Rigsdaler, og Navnet forties.“

Forordning 22. april 1778 um danskra banco-seðla innfærslu í Ísland. [Hrappsey 1782.] *Lovsamling for Island* IV, 439-42.

¹ J. Wilcke: Specie-, Kurant- og Rigsbankdaler. Møntvæsenets Sammenbrud og Genrejsning 1788-1845, Kbh. 1929. – Bjørn R. Rønning: Norges penge-sedler og seddelbankvesen inntil 1874, 1: Sedler utstedt i København, Oslo 1980. – Leo Hansen: Danmarks officielle Pengesedler 1713-1983, Kbh. 1983.

Forordning 13. júní 1787 um þá íslensku kauphöndlun og skipaferð. Kh. 1789. *Lovsamling for Island* V, 417-62. [II §16 Hvörsu haldast skuli um vigt, mæliir og peninga.]

By royal decree of April 22nd 1778 Danish Courant Bank notes of the denomination 1 and 5 'rigsdaler' were legalized for use in Iceland with the prerequisite that an Icelandic text was printed on the previously blank reverse. The Icelandic text stated the note's validity in Denmark, Norway, and the domains as well as in Iceland. The Icelandic text was undated with the earliest recorded host note dated 1777.

Ársetning. Íslenskur texti á bakhlið kúrantseðla var ekki ársettur; hann var prentaður fyrst á bakhlið seðla sem báru ártalið 1777 á framhlið.

Pappír. Kúrantseðlar voru síðast prentaðir á hvítan pappír 1794. Þeir voru fyrst prentaðir á bláleitan pappír 1786.

Rósabekkir. Á framhlið kúrantseðlanna er lóðréttur rósa-bekkur við vinstri jaðar. Á 1 rd. seðlum er rósaskrautið fléttað um bókstafinn E (: een Rigsdaler), á 5 rd. seðlum um bókstafinn V (rómversk tala: fem Rigsdaler). Rósabekkirnir eru til í þremur afbrigðum á hvoru verðgildi.

1 ríkisdalur

P#A1

Stærð: 105 x 162 mm.

Pappír: hvítur / white.

Þekktir eru seðlar með ártölunum 1777, 1778, 1779, 1780, 1783, 1784, 1788, 1789, 1791 og 1792.

P#A1 framhlið

P#A1 bakhlið

P#A2 framhlið

P#A2 bakhlið

5 ríkisdalir

Stærð: 105 x 162 mm.

Pappír: hvítur / white.

Þekktir eru seðlar með ártölunum 1778 og 1779.

P#A2

5 ríkisdalir

Stærð: 105 x 162 mm.

Pappír: bláleitur / light blue.

Þekktir eru seðlar með ártalinu 1800.

Þekkt er yfirprentun með bókstafnum C.

P#A6

1 ríkisdalur

Stærð: 105 x 162 mm.

Pappír: bláleitur / light blue.

Þekktir eru seðlar með ártölunum 1792, 1793, 1794 og 1801.

Þekktar eru yfirprentanir með bókstöfunum A, B, C og D.

P#A5

Gildislok kúrantseðla

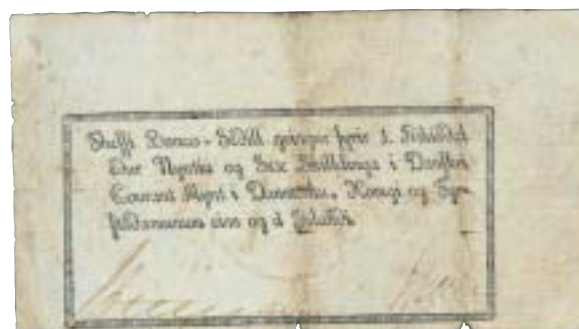
Cancellie-Plakat for Island d. 17. Mai 1813 ang. Betalinger i Dansk Courant. *Lovsamling for Island VII, 472.*

Tilskipun 20. mars 1815 áhrærandi umbreytt myntarlag og peningagildi á Íslandi. Kbh. 1815. *Lovsamling for Island VII, 525-38.*

Innlauðnarskilmálar: samkvæmt tilskipuninni voru seðlarnir innleystir með einum ríkisbankadal fyrir sex kúrantdali.

P#A5 framhlíð

P#A5 bakhlið

P#A6 framhlíð

P#A6 bakhlið

Ríkisbankinn

í Kaupmannahöfn

Rigsbank, Copenhagen

Við gengishrunið, sem varð í Danmörku 1813, urðu kúrantseðlarnir næsta verðlitlir.¹ Með konunglegri tilskipun 5. jan. 1813 var stofnaður Ríkisbanki í Danmörku með einkarétti til peningaútgáfu og seðlar hans lögleiddir þar í stað eldri seðla; ríkisbankadalar voru lögleiddir á Íslandi með tilskipun 20. mars 1815. Hinn 1. ág. 1818 var Ríkisbankinn gerður að þjóðbanka, Danmarks Nationalbank, og skyldi hann m.a. vinna að því að draga úr notkun ríkisbankaseðla og leysa þá loks til sín að fullu.

Tilskipun 20. mars 1815 áhrærandi umbreytt myntarlag og peningagildi á Íslandi. Kbh. 1815. *Lovsamling for Island VII*, 525-38.

Aabent Brev d. 6. April 1818 ang. Rigsbanken og Pengevæsenet i Danmark. *Lovsamling for Island VII*, 734-38; sjá enn fremur *Klausturpóstinn* 1818, 145-46, 177-81, og 1819, 118-19.

Upon the collapse of the Danish currency in 1813 the Courant notes became practically worthless. A new state bank, the Rigsbank, was founded and given sole right to issue notes. By a royal decree the Rigsbank notes were validated in Iceland from March 20th 1815.

Ársetning. Gagnstætt því sem var um kúrantseðla var íslenskur texti á bakhlið ríkisbankaseðlanna ársettur.

1 ríkisbankadalar

Stærð: 105 x 162 mm.

Pappir: hvítur / white.

Þekktir eru seðlar með ártalinu 1814 á framhlið og 1815 á bakhlið.

P#A11

P#A11 framhlið

P#A11 bakhlið

Gildislok ríkisbankaseðla

Konungleg auglýsing 3. maí 1820 um innköllun og víxlun ríkisbankaseðla. *Lovsamling for Island VIII*, 126-27; *Klausturpósturinn* 1820, 95-96.

Innlausnarfræstur: sex mánuðir frá birtingu auglýsingar.

¹ Um það má lesa m.a. í grein Gríms Jónssonar: Merkilegustu ráðstafanir ríkisstjórnarinnar viðvikjandi ríkisins peninga ástandi, *Íslensk sagnablöð* I (1816), 35-44.

Landssjóður Íslands

The National Treasury

Í lögum um hina stjórnarlegu stöðu Íslands í ríkinu, stöðulögunum, sem sett voru 2. jan. 1871, var kveðið svo á að fjárhagur Íslands og Danmerkur skyldi skilinn að frá 1. apríl sama ár. Þar með varð landssjóður til, og með stjórnarskránni 1874 var alþingi veitt vald til lög-gjafar um hann. Árið 1885 var landsstjórninni heimilað með lögum að gefa út íslenska peningaseðla í nafni landssjóðs fyrir allt að hálfri milljón króna, og skyldi það verða fyrsta starfsfé Landsbanka Íslands.

Lög nr. 14 / 18. sept. 1885 um stofnun landsbanka [3.-5. gr. um seðlaútgáfu].

Under a law passed in 1885 the newly founded National Treasury was permitted to issue notes in its own name which subsequently became the initial capital of the National Bank of Iceland.

1. seðlaröð landssjóðs

Seðlar gefnir út samkvæmt lögum nr. 14 / 18. sept. 1885 um stofnun landsbanka.

Auglýsing nr. 12 / 25. maí 1886 um 50, 10 og 5 króna seðla þá er stjórnin gefur út fyrir landssjóð Íslands samkvæmt lögum um stofnun landsbanka 18. septbr. f.á.

Auglýsing nr. 81 / 5. júlí 1886 um undirskrift bankastjórnarinnar á seðla landsbankans.

Lög nr. 2 / 12. jan. 1900 um breyting á lögum um stofnun landsbanka 18. sept. 1885 [1.-2. gr. um heimild til aukinnar seðlaútgáfu].

Teikning: Henrik Olrik (1830-1890).

Prentun: H. H. Thiele, Kaupmannahöfn.

Undirskriftir: Á 50 kr. seðlum í þessari röð voru bæði nöfn ávallt rituð eigin hendi og framan af einnig á 5 og 10 kr. seðlum, en um aldamót var farið að prenta nafnrit landshöfðingja á þeim seðlum.

5 krónur

P#1

Fór í umferð 21. sept. 1886 (skv. aðalbók Landsbankans).

Stærð: 105 x 160 mm.

P#1 framhlið

Litur: grár, mynd og texti í svörtu / grey.

Á framhlið: Christian IX, brjóstmynd.

Bakhlið auð / blank.

Vatnsmerki: Í L

Undirskriftir: Magnús Stephensen / Lárus Sveinbjörnsson
Magnús Stephensen / Eiríkur Briem
Magnús Stephensen / Benedikt Kristjánsson
Magnús Stephensen / Tryggvi Gunnarsson
Magnús Stephensen / Kristján Jónsson
Magnús Stephensen / Halldór Jónsson

10 krónur

P#2

Fór í umferð 6. júlí 1886 (skv. aðalbók Landsbankans).

Stærð: 105 x 160 mm.

Litur: blár, mynd og texti í svörtu / blue.

Á framhlið: Christian IX, brjóstmynd.

Bakhlið auð / blank.

Vatnsmerki: Í L

Undirskriftir: Magnús Stephensen / Lárus Sveinbjörnsson
Magnús Stephensen / Eiríkur Briem
Magnús Stephensen / Benedikt Kristjánsson
Magnús Stephensen / Tryggvi Gunnarsson

P#2 framhlið

P#3 framhlið

Magnús Stephensen / Kristján Jónsson
 Magnús Stephensen / Halldór Jónsson
 Magnús Stephensen / Ólafur Fr. Davíðsson

50 krónur

P#3

Fór í umferð 30. júlí 1886 (skv. aðalbók Landsbankans).

Stærð: 105 x 160 mm.

Litur: brúnn, mynd og texti í svörtu (framhlið); brúnn (bakhlið) / *brown and light brown.*

Á framhlið: Christian IX, brjóstmynd.

Á bakhlið: fjallkonumynd / *female personification of Iceland.*

Vatnsmerki: Í L

Undirskriftir: Magnús Stephensen / Lárus Sveinbjörnsson
 Magnús Stephensen / Eiríkur Briem
 Magnús Stephensen / Benedikt Kristjánsson
 Magnús Stephensen / Tryggvi Gunnarsson
 Magnús Stephensen / Kristján Jónsson
 Magnús Stephensen / Halldór Jónsson
 Magnús Stephensen / Ólafur Fr. Davíðsson
 Hannes Hafstein / Tryggvi Gunnarsson
 Hannes Hafstein / Kristján Jónsson
 Klemenz Jónsson / Tryggvi Gunnarsson
 Klemenz Jónsson / Kristján Jónsson

P#3 bakhlið

Gildislok 1. seðlaraðar

Lög nr. 47 / 10. nóv. 1905 um innköllun seðla landsþjóðs og útgáfu nýrra seðla.

Auglýsing nr. 1 / 30. jan. 1908 um innköllun allra hinna eldri landsþjóðseðla, er gefnir hafa verið út handa landsbankanum og ganga manna á meðal.

Innlausnarfrestur: til og með 31. jan. 1909.

P#4 framhlið

P#4 bakhlið

2. seðlaröð landssjóðs

Seðlar gefnir út samkvæmt lögum nr. 14 / 18. sept. 1885 um stofnun landsbanka og lögum nr. 2 / 12. jan. 1900 um breyting á lögum um stofnun landsbanka 18. sept. 1885 [landsstjórninni heimilað að gefa út seðla fyrir allt að fjórðungi milljónar í viðbót við það sem áður var ákveðið].

Lög nr. 47 / 10. nóv. 1905 um innköllun seðla landssjóðs og útgáfu nýrra seðla.

Auglýsing nr. 12 / 24. júlí 1907 um að út séu gefnir nýir 50, 10 og 5 króna landssjóðsseðlar samkvæmt landsbankalögum.

Teikning: Gerhard Heilmann (1859-1946).

Prentun: H. H. Thiele, Kaupmannahöfn.

Undirskriftir: Fyrra nafnrit er prentað, en síðara nafn ritað eigin hendi.

5 krónur

P#4

Fór í umferð 25. júlí 1907 (skv. aðalbók Landsbankans).

Stærð: 70 x 120 mm.

Litur: brúnn með fölgrænu í grunni fléttuskrauts (framhlið); ljósbrúnn með fölgrænu í grunni fléttuskrauts (bakhlið) / *brown, pale green in braiding.*

Á framhlið: Christian IX, brjóstmynd.

Á bakhlið: skjaldarmerki Íslands sem ákveðið var með auglýsingu 3. okt. 1903; í grunni Geysir t.v., Hekla t.h. / *Icelandic coat of arms of 1903.*

Vatnsmerki: LÍ [fléttað]

Undirskriftir: Hannes Hafstein / Halldór Jónsson
Hannes Hafstein / Ólafur Fr. Davíðsson
Hannes Hafstein / Björn Sigurðsson
Hannes Hafstein / Björn Kristjánsson
Hannes Hafstein / Vilhjálmur Briem
Hannes Hafstein / Oddur Gíslason
Hannes Hafstein / Jón Gunnarsson
Hannes Hafstein / Benedikt Sveinsson
Hannes Hafstein / Magnús Sigurðsson
Hannes Hafstein / Lúdvík Kaaber

10 krónur

P#5

Fór í umferð 25. júlí 1907 (skv. aðalbók Landsbankans).

Stærð: 70 x 120 mm.

Litur: blár með grágulu í grunni fléttuskrauts / *blue, pale yellow in braiding.*

Á framhlið: Christian IX, brjóstmynd.

Á bakhlið: fjallkonumynd / *female personification of Iceland.*

Vatnsmerki: LÍ [fléttað]

Undirskriftir: Hannes Hafstein / Tryggvi Gunnarsson
Hannes Hafstein / Halldór Jónsson
Hannes Hafstein / Ólafur Fr. Davíðsson
Hannes Hafstein / Björn Sigurðsson
Hannes Hafstein / Björn Kristjánsson
Hannes Hafstein / Vilhjálmur Briem
Hannes Hafstein / Oddur Gíslason
Hannes Hafstein / Jón Gunnarsson
Hannes Hafstein / Kristján Jónsson

P#5 framhlið

P#5 bakhlið

P#6 framhlið

P#6 bakhlið

50 krónur

P#6

Fór í umferð 25. júlí 1907 (skv. aðalbók Landsbankans).

Stærð: 95 x 149 mm.

Litur: gulur feldur í gráblárrí umgjörð (framhlið); gráblár með gulu í grunní fléttuskrauts (bakhlið) / grey-blue and yellow.

Á framhlið: Frederik VIII, brjóstmynd.

Á bakhlið: fjallkonumynd / female personification of Iceland.

Vatnsmerki: LÍ [fléttað]

Undirskriftir: Hannes Hafstein / Kristján Jónsson
Hannes Hafstein / Tryggvi Gunnarsson
Hannes Hafstein / Björn Kristjánsson
Hannes Hafstein / Jón Gunnarsson
Hannes Hafstein / Oddur Gíslason

Hannes Hafstein / Björn Sigurðsson
Hannes Hafstein / Jón Ólafsson
Hannes Hafstein / Vilhjálmur Briem

Gildislok 2. seðlaraðar

Auglýsing nr. 104 / 7. júlí 1938 um innköllun hinna eldri Landsbankaseðla.

Innlausnarfræstur: til og með 30. júní 1939.

3. seðlaröð landssjóðs

Seðlar gefnir út samkvæmt lögum nr. 14 / 18. sept. 1885 um stofnun landsbanka og lögum nr. 2 / 12. jan. 1900 um breyting á lögum um stofnun landsbanka 18. sept. 1885 [landsstjórninni heimilað að gefa út seðla fyrir allt að fjórðungi milljónar í viðbót við það sem áður var ákveðið].

P#7 framhlið

P#7 bakhlið

P#8 framhlið

P#8 bakhlið

Teikning: Gerhard Heilmann (1859-1946).

Prentun: H. H. Thiele, Kaupmannahöfn.

Tölusetning seðla í þessari röð er í framhaldi af tölusetningu 2. seðlaraðar; þannig hefst tölusetning 5 kr. seðla á 60001, 10 kr. seðla á 70001 og 50 kr. seðla á 20001.

Undirskriftir: Fyrri nafnrit er prentað, en síðara nafn ritað eigin hendi nema þar sem tekið er fram að það sé prentað.

5 krónur

P#7

Fór í umferð 10. maí 1919 (skv. aðalbók Landsbankans).

Litur: brúnn með fölgrænu í grunni fléttuskrauts / brown, pale green in braiding.

Á framhlið: Christian X, vangamynd.

Stærð og gerð að öðru leyti eins og P#4.

Undirskriftir: Einar Arnórsson / Lúðvík Kaaber
Einar Arnórsson / Benedikt Sveinsson
Einar Arnórsson / Magnús Sigurðsson

Einar Arnórsson / Georg Ólafsson

Einar Arnórsson / Richard Torfason

Einar Arnórsson / Jón Pálsson

Einar Arnórsson / Magnús Sigurðsson (prentað)

Einar Arnórsson / Lúðvík Kaaber (prentað)

Einar Arnórsson / Georg Ólafsson (prentað)

10 krónur

P#8

Fór í umferð 8. sept. 1916 (skv. aðalbók Landsbankans).

Á framhlið: Christian X, vangamynd.

Stærð og gerð að öðru leyti eins og P#5.

Undirskriftir: Einar Arnórsson / Oddur Gíslason
Einar Arnórsson / Jón Gunnarsson
Einar Arnórsson / Magnús Sigurðsson
Einar Arnórsson / Björn Kristjánsson
Einar Arnórsson / Benedikt Sveinsson
Einar Arnórsson / Lúðvík Kaaber
Einar Arnórsson / Georg Ólafsson
Einar Arnórsson / Richard Torfason

P#9 framhlið

P#9 bakhlið

Einar Arnórsson / Magnús Sigurðsson (prentað)
 Einar Arnórsson / Lúðvík Kaaber (prentað)
 Einar Arnórsson / Georg Ólafsson (prentað)

Gildislok 3. seðlaraðar

Auglýsing nr. 104 / 7. júlí 1938 um innköllun hinna eldri Landsbankaseðla.

Innlausnarfræstur: til og með 30. júní 1939.

50 krónur

P#9

Fór í umferð 17. júní 1916 (skv. aðalbók Landsbankans).

Litur: gulbrúnn feldur í blágrárrí umgjörð (framhlið); blágrár með gulbrúnu í grunni fléttuskrauts (bakhlið) / *grey-blue and light brown.*

Á framhlið: Christian X, vangamynd.

Stærð og gerð að öðru leyti eins og P#6.

Undirskriftir: Einar Arnórsson / Björn Kristjánsson
 Einar Arnórsson / Vilhjálmur Briem
 Einar Arnórsson / Oddur Gíslason
 Einar Arnórsson / Jón Gunnarsson
 Einar Arnórsson / Magnús Sigurðsson
 Einar Arnórsson / Benedikt Sveinsson
 Einar Arnórsson / Lúðvík Kaaber
 Einar Arnórsson / Georg Ólafsson
 Einar Arnórsson / Magnús Sigurðsson (prentað)
 Einar Arnórsson / Lúðvík Kaaber (prentað)
 Einar Arnórsson / Georg Ólafsson (prentað)

Íslandsbanki

Bank of Iceland

Árið 1902 var heimiluð með lögum stofnun hlutafélagsbanka á Íslandi er starfaði aðallega með erlent fjármagn. Samkvæmt þessum lögum var Íslandsbanki stofnaður árið 1904. Bankanum var veittur réttur til 30 ára til að gefa út gulltryggða seðla, og nam gulltryggingin fyrst 1/4, en síðar 3/8 af seðlum í umferð. Íslandsbanki tók til starfa 7. júní 1904. Á öllum seðlum bankans er þessi texti: „Íslands banki greiðir handhafa gegn seðli þessum ... [áprentað verð] í gulli.“ Í ágúst 1914 var Íslandsbanka veitt tímabundin undanþága frá gullinnlausn. Undanþágan var síðar framlengd, en innlausnarskyldan var afnumin 1919.

Lög nr. 11 / 7. júní 1902 um heimild til að stofna hlutafélagsbanka á Íslandi [4. gr. o.v. um heimild til seðlaútgáfu o.fl.].

Lög nr. 31 / 25. sept. 1902 um breyting á lögum um heimild til að stofna hlutafélagsbanka á Íslandi 7. júní 1902 [um takmarkaða íþyngingu bankans með gjaldtöku meðan hann hefur heimild til seðlaútgáfu].

Auglýsing nr. 48 / 25. nóv. 1903 um staðfesting á reglugjörð fyrir Íslandsbanka [8.-12. gr. um seðlaútgáfurétt bankans].

Lög nr. 65 / 10. nóv. 1905 um breytingar á lögum 7. júní 1902 um heimild til að stofna hlutafélagsbanka á Íslandi [breytt ákvæði um málmforða bankans].

Lög nr. 66 / 10. nóv. 1905 um heimild til að stofna hlutafélagsbanka á Íslandi [4. gr. o.v. um heimild til seðlaútgáfu o.fl.].

Auglýsing nr. 7 / 5. júlí 1906 um staðfesting á breyting á reglugjörð fyrir Íslandsbanka frá 25. nóvbr. 1903 [breytt ákvæði um málmforða].

Lög nr. 11 / 3. ág. 1914 um ráðstafanir á gullforða Íslandsbanka, innstæðufé í bönkum og sparisjóðum og á póstávísunum.

Bráðabirgðalög nr. 16 / 30. okt. 1914 um framlengingu á gildi laga 3. ágúst 1914 um ráðstafanir á gullforða Íslandsbanka, innstæðufé í bönkum og sparisjóðum og póstávísunum, – sbr.

Lög nr. 8 / 8. sept. 1915 um framlenging á gildi laga 3. ágúst 1914 um ráðstafanir á gullforða Íslandsbanka, innstæðufé í bönkum og sparisjóðum og á póstávísunum.

Bráðabirgðalög nr. 59 / 30. nóv. 1914 um heimild fyrir ráðherra Íslands til að leyfa Íslandsbanka að auka seðlaupphæð þá er bankinn samkv. 4. gr. laga 10. nóvbr. 1905 getur gefið út, – sbr.

Lög nr. 11 / 9. sept. 1915 um heimild fyrir ráðherra Íslands til að

leyfa Íslandsbanka að auka seðlaupphæð þá er bankinn samkv. 4. gr. laga 10. nóvember 1905 getur gefið út.

Bráðabirgðalög nr. 17 / 29. sept. 1915 um heimild fyrir ráðherra Íslands til að leyfa Íslandsbanka að auka seðlaupphæð þá er bankinn má gefa út samkvæmt 4. gr. laga 10. nóvbr. 1905 og lögum 9. septbr. 1915.

Bráðabirgðalög nr. 1 / 18. maí 1916 um heimild fyrir ráðherra Íslands til að leyfa Íslandsbanka að auka seðlaupphæð þá er bankinn má gefa út samkvæmt 4. gr. laga nr. 66, 10. nóvember 1905 og lögum 9. september 1915, – sbr.

Lög nr. 10 / 2. mars 1917 um heimild fyrir landsstjórnina til að leyfa Íslandsbanka að auka seðlaupphæð þá er bankinn má gefa út samkvæmt 4. gr. laga nr. 66, 10. nóv. 1905 og lögum 9. sept. 1915.

Lög nr. 81 / 14. nóv. 1917 um heimild fyrir landsstjórnina til að leyfa Íslandsbanka að auka seðlaupphæð þá er bankinn má gefa út samkvæmt 4. gr. laga nr. 66, 10. nóv. 1905.

Bráðabirgðalög nr. 38 / 30. nóv. 1918 um heimild fyrir landsstjórnina til að leyfa Íslandsbanka að auka seðlaupphæð þá er bankinn má gefa út samkvæmt 4. gr. laga nr. 66, 10. nóvember 1905, – sbr.

Lög nr. 57 / 28. nóv. 1919 um heimild fyrir landsstjórnina til að leyfa Íslandsbanka að auka seðlaupphæð þá er bankinn má gefa út samkvæmt 4. gr. laga nr. 66, 10. nóv. 1905.

Bráðabirgðalög nr. 84 / 13. des. 1919 um ráðstafanir á gullforða Íslandsbanka og um heimild fyrir ríkisstjórnina til að banna útflutning á gulli, – sbr.

Lög nr. 16 / 18. maí 1920 um ráðstafanir á gullforða Íslandsbanka og um heimild fyrir ríkisstjórnina til að banna útflutning á gulli.

Bráðabirgðalög nr. 24 / 16. ág. 1920 um heimild fyrir ríkisstjórnina til að leyfa Íslandsbanka að gefa út allt að 12 milljónum króna í seðlum án aukningar á málmforðatryggingu þeirri sem hann nú hefir, – sbr.

Lög nr. 3 / 29. apríl 1921 um framlenging á gildi laga nr. 57, 28. nóv. 1919 (Seðlauki Íslandsbanka).

Lög nr. 6 / 31. maí 1921 um seðlaútgáfu Íslandsbanka, hlutafjár- auka o.fl.

Lög nr. 7 / 4. maí 1922 um breyting á og viðauka við lög nr. 6, 31. maí 1921 (Seðlaútgáfa Íslandsbanka).

Auglýsing nr. 51 / 6. júní 1923 um staðfesting á breytingum á reglugjörð fyrir Íslandsbanka frá 25. nóv. 1903.

Reglugjörð nr. 52 / 6. júní 1923 fyrir Íslandsbanka [8.-13. gr. ásamt bráðabirgðaákvæði um seðlaútgáfurétt bankans og gullforða].

Lög nr. 32 / 20. júní 1923 um breyting á lögum nr. 6, 31. maí 1921 (Seðlaútgáfa Íslandsbanka).

Lög nr. 23 / 4. júní 1924 um breyting á lögum nr. 6, 31. maí 1921 (Seðlaútgáfa Íslandsbanka).

Lög nr. 10 / 29. maí 1925 um breytingar á og viðauka við lög nr. 7, 4. maí 1922 (Seðlaútgáfa).

Lög nr. 53 / 15. júní 1926 um breytingar á og viðauka við lög nr. 7, 4. maí 1922 (Seðlaútgáfa).

Lög nr. 52 / 31. maí 1927 um heimild til að undanþiggja Íslandsbanka inndráttarskyldu seðla árið 1927.

Lög nr. 70 / 7. maí 1928 um að undanþiggja Íslandsbanka inndráttarskyldu seðla árið 1928.

In 1904 a private bank was founded with mainly foreign investment capital and was granted a 30-year authority to issue gold-backed notes.

1. seðlaröð Íslandsbanka

Fór í umferð 7. júní 1904 (skv. seðlabók Íslandsbanka).

Prentun: Giesecke & Devrient, Leipzig.

Undirskriftir. Bæði nöfn eru rituð eigin hendi.

5 krónur

Stærð: 70 x 123 mm.

Litur: grár/rauður (framhlið); rauður/blár (bakhlið) / grey and violet.

Á framhlið: Christian IX, brjóstmynd.

Á bakhlið: t.v. skjaldarmerki Íslands sem ákveðið var með auglýsingu 3. okt. 1903 / Icelandic coat of arms of 1903.

Vatnsmerki: skásettar línur / oblique lines.

Undirskriftir: Emil Schou / Hannes Thorsteinsson

Emil Schou / Sighvatur Bjarnason

Emil Schou / Þórður J. Thoroddsen

Emil Schou / Sveinn Hallgrímsson

Emil Schou / Jens E. Waage

Emil Schou / Haraldur Viggó Björnsson

Emil Schou / Bjarni Sighvatsson

Emil Schou / Guðmundur Benediktsson

Emil Schou / Hannes Hafstein

Emil Schou / Einar Viðar Indriðason

Emil Schou / Martin H. Bartels

Sighvatur Bjarnason / Þórður J. Thoroddsen

Sighvatur Bjarnason / Hannes Thorsteinsson

Sighvatur Bjarnason / Sveinn Hallgrímsson

Sighvatur Bjarnason / Jens E. Waage

P#10 framhlið

P#10 bakhlið

Sighvatur Bjarnason / Haraldur Viggó Björnsson

Sighvatur Bjarnason / Bjarni Sighvatsson

Sighvatur Bjarnason / Guðmundur Benediktsson

Sighvatur Bjarnason / Hannes Hafstein

Sighvatur Bjarnason / Martin H. Bartels

Sighvatur Bjarnason / Einar Viðar Indriðason

Sighvatur Bjarnason / Guðmundur Þórðarson

Sighvatur Bjarnason / H. E. Schmidt

Hannes Hafstein / Sveinn Hallgrímsson

Hannes Hafstein / Hannes Thorsteinsson

Hannes Hafstein / Guðmundur Benediktsson

Hannes Hafstein / Jens E. Waage

Hannes Hafstein / Martin H. Bartels

Hannes Hafstein / Haraldur Viggó Björnsson

Hannes Hafstein / Bjarni Sighvatsson

Hannes Hafstein / Einar Viðar Indriðason

Hannes Hafstein / Guðmundur Þórðarson

Hannes Hafstein / H. E. Schmidt

H. Tofte / Hannes Thorsteinsson

H. Tofte / Jens E. Waage

H. Tofte / Sveinn Hallgrímsson

H. Tofte / Martin H. Bartels

P#11 framhlið

P#11 bakhlið

H. Tofte / Guðmundur Benediktsson
 H. Tofte / Bjarni Sighvatsson
 H. Tofte / Haraldur Viggó Björnsson
 H. Tofte / Einar Viðar Indriðason
 H. Tofte / Guðmundur Þórðarson
 H. Tofte / H. E. Schmidt

10 krónur

P#11

Stærð: 70 x 123 mm.

Litur: dökkblár/gráblár (framhlið); blár/rauðbrúnn (bakhlið) / dark blue.

Á framhlið: Christian IX, brjóstmynd.

Á bakhlið: t.h. skjaldarmerki Íslands sem ákveðið var með auglýsingu 3. okt. 1903 / *Icelandic coat of arms of 1903.*

Vatnsmerki: skásettar línur / *oblique lines.*

Undirskriftir: Emil Schou / Hannes Thorsteinsson
 Emil Schou / Sighvatur Bjarnason
 Emil Schou / Þórður J. Thoroddsen
 Emil Schou / Sveinn Hallgrímsson
 Emil Schou / Jens E. Waage
 Emil Schou / Haraldur Viggó Björnsson
 Emil Schou / Bjarni Sighvatsson
 Emil Schou / Guðmundur Benediktsson
 Emil Schou / Hannes Hafstein
 Emil Schou / Einar Viðar Indriðason
 Emil Schou / Martin H. Bartels
 H. Tofte / Hannes Thorsteinsson
 H. Tofte / Jens E. Waage
 H. Tofte / Sveinn Hallgrímsson
 H. Tofte / Martin H. Bartels
 H. Tofte / Guðmundur Benediktsson
 H. Tofte / Bjarni Sighvatsson

H. Tofte / Haraldur Viggó Björnsson
 H. Tofte / Einar Viðar Indriðason
 H. Tofte / Guðmundur Þórðarson
 H. Tofte / H. E. Schmidt
 H. Tofte / Indriði Einarsson
 H. Tofte / Helgi Jónasson
 H. Tofte / Magnús Sch. Thorsteinsson
 H. Tofte / Einar E. Kvaran
 Sighvatur Bjarnason / Þórður J. Thoroddsen
 Sighvatur Bjarnason / Hannes Thorsteinsson
 Sighvatur Bjarnason / Sveinn Hallgrímsson
 Sighvatur Bjarnason / Jens E. Waage
 Sighvatur Bjarnason / Haraldur Viggó Björnsson
 Sighvatur Bjarnason / Bjarni Sighvatsson
 Sighvatur Bjarnason / Guðmundur Benediktsson
 Sighvatur Bjarnason / Hannes Hafstein
 Sighvatur Bjarnason / Martin E. Bartels
 Sighvatur Bjarnason / Einar Viðar Indriðason
 Sighvatur Bjarnason / Guðmundur Þórðarson
 Sighvatur Bjarnason / H. E. Schmidt
 Sighvatur Bjarnason / Magnús Sch. Thorsteinsson
 Sighvatur Bjarnason / Einar E. Kvaran
 Sighvatur Bjarnason / Kristján Jónsson
 Sighvatur Bjarnason / Helgi Jónasson
 Hannes Hafstein / Sveinn Hallgrímsson
 Hannes Hafstein / Hannes Thorsteinsson
 Hannes Hafstein / Guðmundur Benediktsson
 Hannes Hafstein / Jens E. Waage
 Hannes Hafstein / Martin E. Bartels
 Hannes Hafstein / Haraldur Viggó Björnsson
 Hannes Hafstein / Bjarni Sighvatsson
 Hannes Hafstein / Einar Viðar Indriðason
 Hannes Hafstein / Guðmundur Þórðarson
 Hannes Hafstein / H. E. Schmidt

P#12 framhlið

P#12 bakhlið

50 krónur

Stærð: 102 x 157 mm.

Litur: svartur/rauður/blár (framhlið); rauður/blár (bakhlið) / black and red (front); red and blue (back).

Á framhlið: Christian IX, brjóstmynd; horft til Heklu frá Selsundi / Mt. Hekla in background.

Á bakhlið: t.h. skjaldarmerki Íslands sem ákveðið var með auglýsingu 3. okt. 1903 / Icelandic coat of arms of 1903.

Vatnsmerki: skásettar línur / oblique lines.

Undirskriftir: Emil Schou / Páll Briem

Emil Schou / Hannes Thorsteinsson

Emil Schou / Sighvatur Bjarnason

Emil Schou / Þórður J. Thoroddsen

Emil Schou / Sveinn Hallgrímsson

Emil Schou / Jens E. Waage

Emil Schou / Haraldur Viggó Björnsson

Emil Schou / Bjarni Sighvatsson

Emil Schou / Guðmundur Benediktsson

Emil Schou / Hannes Hafstein

Emil Schou / Einar Viðar Indriðason

Sighvatur Bjarnason / Páll Briem

Sighvatur Bjarnason / Þórður J. Thoroddsen

Sighvatur Bjarnason / Hannes Thorsteinsson

Sighvatur Bjarnason / Sveinn Hallgrímsson

Sighvatur Bjarnason / Jens E. Waage

Sighvatur Bjarnason / Haraldur Viggó Björnsson

Sighvatur Bjarnason / Bjarni Sighvatsson

Sighvatur Bjarnason / Guðmundur Benediktsson

Sighvatur Bjarnason / Martin H. Bartels

Sighvatur Bjarnason / Einar Viðar Indriðason

P#12

Sighvatur Bjarnason / Guðmundur Þórðarson

Sighvatur Bjarnason / Helgi Jónasson

Sighvatur Bjarnason / H. E. Schmidt

Sighvatur Bjarnason / Magnús Sch. Thorsteinsson

Sighvatur Bjarnason / Einar E. Kvaran

Sighvatur Bjarnason / Kristján Jónsson

Páll Briem / Sveinn Hallgrímsson

Páll Briem / Hannes Thorsteinsson

Páll Briem / Jens E. Waage

Hannes Hafstein / Sveinn Hallgrímsson

Hannes Hafstein / Hannes Thorsteinsson

Hannes Hafstein / Guðmundur Benediktsson

Hannes Hafstein / Jens E. Waage

Hannes Hafstein / Martin H. Bartels

Hannes Hafstein / Haraldur Viggó Björnsson

Hannes Hafstein / Einar Viðar Indriðason

Hannes Hafstein / Guðmundur Þórðarson

Hannes Hafstein / H. E. Schmidt

H. Tofte / Hannes Thorsteinsson

H. Tofte / Jens E. Waage

H. Tofte / Sveinn Hallgrímsson

H. Tofte / Martin H. Bartels

H. Tofte / Guðmundur Benediktsson

H. Tofte / Bjarni Sighvatsson

H. Tofte / Haraldur Viggó Björnsson

H. Tofte / Einar Viðar Indriðason

H. Tofte / Guðmundur Þórðarson

H. Tofte / H. E. Schmidt

H. Tofte / Helgi Jónasson

H. Tofte / Magnús Sch. Thorsteinsson

H. Tofte / Einar E. Kvaran

P#13 framhlið

P#13 bakhlið

100 krónur

Stærð: 102 x 157 mm.

Litur: dökkblár/gráblár/fölbrúnn (framhlið); blár/rauðbrúnn (bakhlið) / dark blue.

Á framhlið: Christian IX, brjóstmynd; Geysir í Haukadal / The Great Geysir.

Á bakhlið: í miðju skjaldarmerki Íslands sem ákveðið var með auglýsingu 3. okt. 1903 / Icelandic coat of arms of 1903.

Vatnsmerki: skásettar línur / oblique lines.

Undirskriftir: Emil Schou / Hannes Thorsteinsson

Emil Schou / Sighvatur Bjarnason

Emil Schou / Þórður J. Thoroddsen

Emil Schou / Sveinn Hallgrímsson

Emil Schou / Jens E. Waage

Emil Schou / Haraldur Viggó Björnsson

Emil Schou / Bjarni Sighvatsson

Emil Schou / Martin H. Bartels

Sighvatur Bjarnason / Þórður J. Thoroddsen

Sighvatur Bjarnason / Hannes Thorsteinsson

Sighvatur Bjarnason / Sveinn Hallgrímsson

Sighvatur Bjarnason / Jens E. Waage

Sighvatur Bjarnason / Haraldur Viggó Björnsson

Sighvatur Bjarnason / Guðmundur Benediktsson

Sighvatur Bjarnason / Martin H. Bartels

Sighvatur Bjarnason / Einar Viðar Indriðason

Sighvatur Bjarnason / Guðmundur Þórðarson

Sighvatur Bjarnason / Helgi Jónasson

Sighvatur Bjarnason / H. E. Schmidt

P#13

Sighvatur Bjarnason / Magnús Sch. Thorsteinsson

Sighvatur Bjarnason / Einar E. Kvaran

Sighvatur Bjarnason / Kristján Jónsson

Páll Briem / Jens E. Waage

Páll Briem / Sveinn Hallgrímsson

Páll Briem / Þórður J. Thoroddsen

Hannes Hafstein / Sveinn Hallgrímsson

Hannes Hafstein / Hannes Thorsteinsson

Hannes Hafstein / Guðmundur Benediktsson

Hannes Hafstein / Jens E. Waage

Hannes Hafstein / Martin H. Bartels

Hannes Hafstein / Haraldur Viggó Björnsson

Hannes Hafstein / Einar Viðar Indriðason

Hannes Hafstein / Guðmundur Þórðarson

Hannes Hafstein / H. E. Schmidt

H. Tofte / Hannes Thorsteinsson

H. Tofte / Jens E. Waage

H. Tofte / Sveinn Hallgrímsson

H. Tofte / Martin H. Bartels

H. Tofte / Guðmundur Benediktsson

H. Tofte / Haraldur Viggó Björnsson

H. Tofte / Einar Viðar Indriðason

H. Tofte / Guðmundur Þórðarson

H. Tofte / H. E. Schmidt

H. Tofte / Kristján Jónsson

H. Tofte / Helgi Jónasson

H. Tofte / Magnús Sch. Thorsteinsson

H. Tofte / Einar E. Kvaran

Gildislok 1. seðlaraðar

Auglýsing Viðskiptamálaráðuneytis 18. des. 1939 um innköllun Íslandsbankaseðla. *Lögbl.* 22. des. s.á.

Innlausnarfrestur: gagnvart Útvegsbanka Íslands hf. og útibúum hans til og með 30. júní 1940.

Bráðabirgðaseðill Íslandsbanka

Provisional note

Auglýsing atvinnu- og samgöngumáladeildar Stjórnarráðsins 22. sept. 1919 um útgáfu bráðabirgðaseðla handa Íslandsbanka. *Lögbl.* s.d.

Prentun / yfirprentun: Prentsmiðjan Gutenberg.

100 krónur

P#14

Fór í umferð 26. sept. 1919 (skv. seðlabók Íslandsbanka).

Stærð: 105 x 160 mm.

Litur: grár, fölbrúnt mynstur í grunni (framhlið); yfirprentun með rauðu, að öðru leyti eins og P#1 (bakhlið) / *grey*.

Á framhlið: texti, rósabekkir og undirskriftir / *text in floral border*.

Á bakhlið: framhlið 5 kr. seðils úr 1. seðlaröð landssjóðs 1886 yfirprentuð með rauðu / *cancelling overprint in red on P#1*.

Vatnsmerki: Í L

Undirskriftir. Bæði nöfn eru rituð eigin hendi.

Undirskriftir: Sighvatur Bjarnason / H. E. Schmidt
Sighvatur Bjarnason / Jens E. Waage
Sighvatur Bjarnason / Magnús Sch. Thorsteinsson
Sighvatur Bjarnason / Einar E. Kvaran
Sighvatur Bjarnason / Helgi Jónasson
Sighvatur Bjarnason / Kristján Jónsson
Sighvatur Bjarnason / Haraldur Viggó Björnsson

Gildislok bráðabirgðaseðils

Auglýsing Viðskiptamálaráðuneytis 18. des. 1939 um innköllun Íslandsbankaseðla. *Lögbl.* 22. des. s.á.

Innlausnarfrestur: gagnvart Útvegsbanka Íslands hf. og útibúum hans til og með 30. júní 1940.

P#14 framhlið

P#14 bakhlið

2. seðlaröð Íslandsbanka

Prentun: Giesecke & Devrient, Leipzig.

Tölusetning seðla í þessari röð er í framhaldi af tölusetningu 1. seðlaraðar, og hefst tölusetning beggja seðlanna á 214001.

Undirskriftir: Á báðum seðlunum er fyrri nafnrit prentað, en síðara nafn ritað eigin hendi.

P#15 framhlið

P#15 bakhlið

P#16 framhlið

P#16 bakhlið

5 krónur

P#15

Fór í umferð 6. sept. 1920 (skv. seðlabók Íslandsbanka).

Á framhlið: Geysir í Haukadal / *The Great Geysir.*
Stærð og gerð að öðru leyti eins og P#10.

Undirskriftir: H. Tofte / Einar E. Kvaran
H. Tofte / Kristján Jónsson
H. Tofte / Sveinn Hallgrímsson
H. Tofte / Jens E. Waage
H. Tofte / H. E. Schmidt
H. Tofte / Þorsteinn Jónsson
H. Tofte / Magnús Sch. Thorsteinsson
H. Tofte / Jóhann Árnason
H. Tofte / Árni Jóhannsson
H. Tofte / Þórarinn Nielsen
H. Tofte / Halldór Þ. Halldórsson
Sighvatur Bjarnason / Einar E. Kvaran
Sighvatur Bjarnason / Kristján Jónsson
Sighvatur Bjarnason / Sveinn Hallgrímsson
Sighvatur Bjarnason / Jens E. Waage
Sighvatur Bjarnason / H. E. Schmidt

Sighvatur Bjarnason / Þorsteinn Jónsson
Sighvatur Bjarnason / Magnús Sch. Thorsteinsson
Sighvatur Bjarnason / Jóhann Árnason
Sighvatur Bjarnason / Árni Jóhannsson
Sighvatur Bjarnason / Þórarinn Nielsen
Sighvatur Bjarnason / Halldór Eiríksson
Sighvatur Bjarnason / Baldur Sveinsson
Sighvatur Bjarnason / Helgi Eiríksson
Sighvatur Bjarnason / Halldór Halldórsson
Sighvatur Bjarnason / Halldór Þ. Halldórsson

10 krónur

P#16

Fór í umferð 12. júní 1920 (skv. seðlabók Íslandsbanka).

Á framhlið: horft til Heklu frá Selsundi / *Mt. Hekla in background.*

Stærð og gerð að öðru leyti eins og P#11.

Undirskriftir: H. Tofte / Einar E. Kvaran
H. Tofte / Kristján Jónsson
H. Tofte / Sveinn Hallgrímsson
H. Tofte / Jens E. Waage

H. Tofte / H. E. Schmidt
H. Tofte / Þorsteinn Jónsson
H. Tofte / Magnús Sch. Thorsteinsson
H. Tofte / Jóhann Árnason
H. Tofte / Árni Jóhannsson
H. Tofte / Þórarinn Nielsen
H. Tofte / Baldur Sveinsson
H. Tofte / Helgi Eiríksson
Sighvatur Bjarnason / Einar E. Kvaran
Sighvatur Bjarnason / Kristján Jónsson
Sighvatur Bjarnason / Sveinn Hallgrímsson
Sighvatur Bjarnason / Jens E. Waage
Sighvatur Bjarnason / H. E. Schmidt
Sighvatur Bjarnason / Þorsteinn Jónsson
Sighvatur Bjarnason / Magnús Sch. Thorsteinsson
Sighvatur Bjarnason / Jóhann Árnason
Sighvatur Bjarnason / Árni Jóhannsson
Sighvatur Bjarnason / Þórarinn Nielsen
Sighvatur Bjarnason / Halldór Eiríksson
Sighvatur Bjarnason / Baldur Sveinsson
Sighvatur Bjarnason / Helgi Eiríksson
Sighvatur Bjarnason / Halldór Þ. Halldórsson

Gildislok 2. seðlaraðar

Auglýsing Viðskiptamálaráðuneytis 18. des. 1939 um innköllun Íslandsbankaseðla. *Lögbl.* 22. des. s.á.

Innlausnarfrestur: gagnvart Útvegsbanka Íslands hf. og útibúum hans til og með 30. júní 1940.

Ríkissjóður Íslands

The State Treasury

Eftir að sambandslögin gengu í gildi 1. des. 1918 var farið að nefna hina opinberu fjáreign ríkissjóð í stað landssjóðs áður.¹

Following the Sovereignty Act of 1918 the National Treasury was renamed without any change in its role.

Krónuseðlar fyrri

Seðlar gefnir út samkvæmt lögum nr. 14 / 18. sept. 1885 um stofnun landsbanka og lögum nr. 2 / 12. jan. 1900 um breyting á lögum um stofnun landsbanka 18. sept. 1885 [landsstjórninni heimilað að gefa út seðla fyrir allt að fjórðungi milljónar í viðbót við það sem áður var ákveðið].

Auglýsing fjármáladeildar Stjórnarráðsins 25. október 1920 um að út séu gefnir nýir 1 krónu ríkissjóðsseðlar samkvæmt landsbankalögnum. *Lögbl.* s.d.

Teikning: Ólafur J. Hvanndal (1879-1954).

Prentun: Prentsmiðjan Gutenberg.

1 króna

P#17a-b

Litur: blár; raðtala dökkblá / blue.

Á framhlið: hringamynstur í grunni og ramma / circular motif in background.

Á bakhlið: skjaldarmerki Íslands sem ákveðið var með konungsráskurði 12. febr. 1919; hringamynstur í grunni / Icelandic coat of arms of 1919.

Auðkenni: tvöfaldir hringir í grunni á framhlið.

Undirskriftir: Jón Magnússon / Magnús Sigurðsson

Gerðir:

a) *Fór í umferð* 21. okt. 1920 (skv. aðalbók Landsbankans).

Stærð: 65 x 116 mm.

Auðkenni: raðnúmer neðst fyrir miðju á framhlið.

P#17a framhlið

P#17b framhlið

b) *Fór í umferð* 29. okt. 1921 (skv. aðalbók Landsbankans).

Stærð: 63 x 112 mm.

Auðkenni: raðnúmer efst til vinstri á framhlið.

1 króna

P#18a-c

Stærð: 63 x 112 mm.

Litur: blár / blue.

Á framhlið: hringamynstur í grunni og ramma / circular motif in background.

Á bakhlið: skjaldarmerki Íslands sem ákveðið var með konungsráskurði 12. febr. 1919; hringamynstur í grunni / Icelandic coat of arms of 1919.

Auðkenni: einfaldir hringir í grunni á framhlið.

Undirskriftir: Jón Magnússon / Magnús Sigurðsson

¹ Ekki mun til neitt laga- eða reglugerðarákvæði um nafnbreytinguna, en ríkissjóður er nefndur svo í Reglugjörd um framkvæmd á störfum ríkisféhirðis 22. jan. 1919.

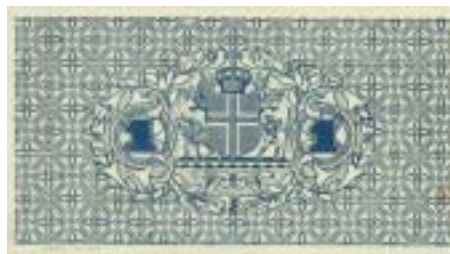
P#18a framhlið

P#18b framhlið

P#18c framhlið

P#17a-b og 18a-c bakhlið

Gerðir:

- a) *Fór í umferð* 22. apríl 1922 (skv. aðalbók Landsbankans).

Auðkenni: raðnúmer í svörtum lit.

- b) *Sería A*

Fór í umferð 21. jan. 1924 (skv. aðalbók Landsbankans).

Auðkenni: raðnúmer í rauðum lit.

- c) *Sería B*

Fór í umferð 15. apríl 1925 (skv. aðalbók Landsbankans).

Auðkenni: raðnúmer í rauðum lit og tekið úr grunni fyrir því.

Litarafbrigði: 1) framhlið grá, bakhlið blá,
2) framhlið blá, bakhlið grá.

Gildislok krónuseðla fyrri

Auglýsing nr. 85 / 2. des. 1925 um innköllun krónuseðla.

Innlausnarfræsturn: til og með 31. júlí 1926.

1. seðlaröð ríkissjóðs

Seðlar gefnir út samkvæmt lögum nr. 14 / 18. sept. 1885 um stofnun landsbanka og lögum nr. 2 / 12. jan. 1900 um breyting á lögum um stofnun landsbanka 18. sept. 1885 [landsstjórninni heimilað að gefa út seðla fyrir allt að fjórðungi milljónar í viðbót við það sem áður var ákveðið].

Lög nr. 7 / 4. maí 1922 um breyting á og viðauka við lög nr. 6, 31. maí 1921 (Seðlaútgáfa Íslandsbanka).

Lög nr. 10 / 29. maí 1925 um breytingar á og viðauka við lög nr. 7, 4. maí 1922 (Seðlaútgáfa).

Auglýsing nr. 57 / 9. júlí 1925 um að út séu gefnir nýir 50, 10 og 5 króna ríkissjóðsseðlar samkvæmt lögum nr. 7, 4. maí 1922, sbr. lög nr. 10 frá 29. maí 1925.

Teikning: Gerhard Heilmann (1859-1946).

Prentun: Danmarks Nationalbank.

Undirskriftir. Á seðlum í þessari röð og hér eftir eru nafnrit í undirskriftum ávallt prentuð.

P#19 framhlið

P#19 bakhlið

P#20 framhlið

P#20 bakhlið

5 krónur

P#19

Fór í umferð 4. ág. 1925 (skv. aðalbók Landsbankans).

Litur: brúnn, feldur og fléttuskraut með fölgrænum grunni (framhlið); brúnn með fölgrænu í grunni fléttuskrauts (bakhlið) / *brown and pale green.*

Stærð og gerð að öðru leyti eins og P#7.

Undirskriftir: Jón Þorláksson / Magnús Sigurðsson
Jón Þorláksson / Lúðvík Kaaber
Jón Þorláksson / Georg Ólafsson

50 krónur

P#21

Fór í umferð 30. júní 1925 (skv. aðalbók Landsbankans).

Stærð og gerð eins og P#9.

Undirskriftir: Jón Þorláksson / Magnús Sigurðsson
Jón Þorláksson / Lúðvík Kaaber
Jón Þorláksson / Georg Ólafsson
Jón Árnason / Magnús Sigurðsson
Jón Árnason / Lúðvík Kaaber
Jón Árnason / Georg Ólafsson

10 krónur

P#20

Fór í umferð 4. ág. 1925 (skv. aðalbók Landsbankans).

Litur: blágrár / *blue-grey.*

Stærð og gerð að öðru leyti eins og P#8.

Undirskriftir: Jón Þorláksson / Magnús Sigurðsson
Jón Þorláksson / Lúðvík Kaaber
Jón Þorláksson / Georg Ólafsson

Gildislok 1. seðlaraðar

Auglýsing nr. 104 / 7. júlí 1938 um innköllun hinna eldri Landsbankaseðla.

Innlausnarfræstur: til og með 30. júní 1939.

P#21 framhlið

P#21 bakhlið

Krónuseðlar síðari

Seðlar gefnir út samkvæmt lögum nr. 116 / 7. nóv. 1941 um útgáfu krónuseðla [allt að kr. 500.000].

Bráðabirgðalög nr. 102 / 8. júlí 1947 um breyting á lögum nr. 116 7. nóv. 1941 um útgáfu krónuseðla, – sbr.

Lög nr. 117 / 27. nóv. 1947 um breyting á lögum nr. 116 7. nóv. 1941 um útgáfu krónuseðla [heimild til útgáfu hækkuð í kr. 1.000.000; engir krónuseðlar voru þó prentaðir eftir setningu þessara laga, sbr. töflu á næstu síðu].¹

Teikning: Halldór Pétursson (1916-1977).

Prentun: Ríkisprentsmiðjan Gutenberg.

Undirskrift: Jakob Möller

1 króna

P#22a-o

Stærð: 63 x 110 mm.

Litur: sjá töflu á næstu síðu.

Á framhlið: tigramynstur í grunnni / *chequered background.*

Á bakhlið: skjaldarmerki Íslands sem ákveðið var með konungsráðgjörð 12. febr. 1919 / *Icelandic coat of arms of 1919.*

Gildislok krónuseðla síðari

Bráðabirgðalög nr. 103 / 8. júlí 1947 um viðauka við lög nr. 67 1947 um eignakönnun, – sbr.

Lög nr. 119 / 22. des. 1947 um viðauka við lög nr. 67 1947 um eignakönnun.

Auglýsing nr. 214 / 29. des. 1947 um frestun á innköllun skiptimyntar og krónuseðla.

Reglugerð nr. 363 / 27. nóv. 1974 um innköllun nokkurra myntstærða og krónuseðla.

Auglýsing Seðlabanka Íslands 31. des. 1974 um innköllun nokkurra myntstærða og krónuseðla. *Lögbl.* s.d.

Innlausnarfrestur skv. reglugerðinni: 12 mánuðir frá birtingu auglýsingar og 24 mánuðir gagnvart Seðlabanka Íslands.

¹ Freyr Jóhannesson og Anton Holt: Íslands en-krone udgave 1941, *NNUM* 1988, 74-76.

P#22a-o framhlið

P#22a-o bakhlið

Gerðir krónuseðla síðari (skv. vinnudagbók Fjármálaráðuneytis) Types of the one-krona notes according to a Ministry notebook

Útg. Issue	Pr. Pr.	Raðnúmer Numbers	Prentlok End of pr.	Prentlitur Colour	Pappírslitur Paper	
a	1	1	1-200.000	16/11 1941	Dökkgrænn / dark green	Ljósgrænn / light green
b	2	200.001-250.000	22/2 1942	Grænn / green	Ljósgrænn / light green	
c	3	250.001-350.000	13/8 1942	Brúnn / brown	Ljósbrúnn / light brown	
d	4	350.001-500.000	25/10 1942	Brúnn / brown	Hvítur / white	
e	5	500.001-636.000	2/6 1943	Brúnn / brown	Hvítur / white	
f	6	636.001-1.000.000	27/8 1943	Dökkbrúnn / dark brown	Hvítur / white	
g	2	1	1-216.000	2/11 1944	Blágrænn / blue-green	Hvítur / white
h	2	216.001-332.000	13/11 1944	Dökkblár / dark blue	Hvítur / white	
i	3	332.001-452.000	9/1 1945	Dökkblár / dark blue	Hvítur / white	
j	4	452.001-576.000	13/2 1945	Dökkblár / dark blue	Hvítur / white	
k	5	576.001-760.000	28/6 1945	Dökkblár / dark blue	Gulur / yellow	
l	6	760.001-1.000.000	25/6 1946	Blágrænn / blue-green	Hvítur / white	
m	3	1	1-268.000	4/12 1946	Blágrænn / blue-green	Hvítur / white
n	2	268.001-558.000	4/5 1947	Blágrænn / blue-green	Hvítur / white	
o	3	558.001-806.000	2/7 1947	Blár / blue	Hvítur / white	

Raðnúmer eru með misstóru lettri, minna á gerðunum a-e og g, stærra á gerðunum f og h-o. / The numerals are of different sizes, smaller on the types a-e and g, bigger on f and h-o.

Þykkt pappírs er með tvennu móti, meiri í gerðunum a-b, minni í gerðunum c-o. / The paper is of differing thickness, the types a-b thicker, the types c-o thinner.

Á öllum gerðum seðlanna er ártalið '1941'. / All types bear the year '1941'.

Landsbanki Ísland

National Bank of Iceland

Á árunum 1927 og 1928 setti alþingi nýja löggjöf um Landsbanka Íslands. Þar voru mörkuð þau þáttaskil að Landsbankanum var fengið hlutverk seðlabanka og einkaréttur til seðlaútgáfu. Skyldi Landsbankinn gefa út seðla sem fullnægðu gjaldmiðilspörf í innanlandsviðskiptum. Í lögunum er gert ráð fyrir því að seðlar bankans séu gulltryggðir og innleysanlegir gegn gulli, en tekið fram að ákvæði um innlausnarskylduna komi ekki til framkvæmda fyrr en alþingi ákveði það sérstaklega. Það var ekki gert.

Lög nr. 48 / 31. maí 1927 um Landsbanka Íslands [II. kafli: Seðlabankinn].

Lög nr. 10 / 15. apríl 1928 um Landsbanka Íslands [II. kafli: Seðlabankinn].

New legislation of 1927 and 1928 regarding the National Bank of Iceland gave it the status of central bank and sole issuer of banknotes.

1. seðlaröð Landsbanka Íslands

Seðlar gefnir út samkvæmt lögum nr. 10 / 15. apríl 1928 um Landsbanka Íslands, 100 kr. seðill þó samkvæmt lögum nr. 48 / 31. maí 1927 um Landsbanka Íslands.

Teikning: Gerhard Heilmann (1859-1946).

Prentun: Danmarks Nationalbank.

5 krónur

P#23

Fór í umferð 8. júlí 1929 (skv. aðalbók Landsbankans).

Stærð og gerð eins og P#19; á bakhlið stendur þó 'Landsbanki Íslands' þar sem áður stóð 'Landsbankinn'.

Undirskriftir: Jón Árnason / Magnús Sigurðsson

Jón Árnason / Lúðvík Kaaber

Jón Árnason / Georg Ólafsson

10 krónur

P#24

Fór í umferð 3. apríl 1929 (skv. aðalbók Landsbankans).

Stærð og gerð eins og P#20; á bakhlið stendur þó 'Lands-

P#23 framhlið

P#23 bakhlið

banki Íslands' þar sem áður stóð 'Landsbankinn'.

Undirskriftir: Jón Árnason / Magnús Sigurðsson

Jón Árnason / Lúðvík Kaaber

Jón Árnason / Georg Ólafsson

50 krónur

P#25

Fór í umferð 2. mars 1931 (skv. aðalbók Landsbankans).

Stærð: 97 x 149 mm.

Að öðru leyti eins og P#21; á bakhlið stendur þó 'Landsbanki Íslands' þar sem áður stóð 'Landsbankinn'.

Undirskriftir: Jón Árnason / Magnús Sigurðsson

Jón Árnason / Lúðvík Kaaber

Jón Árnason / Georg Ólafsson

P#24 framhlið

P#24 bakhlið

P#25 framhlið

P#25 bakhlið

100 krónur

P#26

Fór í umferð 27. apríl 1929 (skv. aðalbók Landsbankans).

Stærð: 96 x 148 mm.

Litur: fölblár feldur í gráblárrí umgjörð (framhlið); gráblár (bakhlið) / grey-blue on grey underprint.

Á framhlið: Christian X, vangamynd.

Á bakhlið: fjallkonumynd / female personification of Iceland.

Vatnsmerki: LÍ [fléttað]

*Undirskriftir: Jón Árnason / Magnús Sigurðsson
Jón Árnason / Lúðvík Kaaber
Jón Árnason / Georg Ólafsson*

Gildislok 1. seðlaraðar

Auglýsing nr. 104 / 7. júlí 1938 um innköllun hinna eldri Landsbankaseðla.

Innlausnarfræstur: til og með 30. júní 1939.

2. seðlaröð Landsbanka Íslands

Seðlar gefnir út samkvæmt lögum nr. 10 / 15. apríl 1928 um Landsbanka Íslands.

Teikning: Jón Þorleifsson (1891-1961) gerði uppdrætti af greinastrengjum.

Prentun: Bradbury, Wilkinson & Co, Englandi.

P#26 framhlið

P#26 bakhlið

5 krónur

P#27

Auglýsing Fjármálaráðuneytis 16. sept. 1935 um að út séu gefnir nýir 5 króna bankaseðlar samkvæmt lögum um Landsbanka Íslands. *Lögbl.* 19. sept. s.á.

Stærð: 70 x 120 mm.

Aðallitur: brúnn; fjöllitaívafl á framhlið / *brown.*

Á framhlið: Jón Eiríksson stjórnendeildarforseti, andlitsmynd, teikning Brynjólfs Þórðarsonar eftir mynd Thorvaldsens / *Jón Eiríksson (1728-1787), administrator and promoter of the enlightenment.*

Á bakhlið: hús Landsbanka Íslands við Austurstræti / *National Bank of Iceland building in Reykjavík.*

Vatnsmerki: Jón Sigurðsson forseti, vangamynd gerð eftir brjóstmynd Brynjulfs Bergslien.

Undirskriftir: 1. prentun

Jón Árnason / Magnús Sigurðsson

Jón Árnason / Lúðvík Kaaber

Jón Árnason / Georg Ólafsson

2. prentun (A)

Jón Árnason / Magnús Sigurðsson

Jón Árnason / Vilhjálmur Þór

Jón Árnason / Georg Ólafsson

3. prentun (B)

Jón Árnason / Magnús Sigurðsson

10 krónur

P#28

Auglýsing Fjármálaráðuneytis 6. júlí 1934 um að út séu gefnir nýir 10 króna bankaseðlar samkvæmt lögum um Landsbanka Íslands. *Lögbl.* 12. júlí s.á.

Stærð: 70 x 120 mm.

Aðallitur: blár; fjöllitaívafl á framhlið / *blue.*

Á framhlið: Jón Sigurðsson forseti, andlitsmynd / *Jón Sigurðsson (1811-1879), statesman.*

Á bakhlið: Gullfoss í Hvítá, eftir ljósmynd Ólafs Magnússonar / *Gullfoss, a waterfall in South Iceland.*

Vatnsmerki: Jón Sigurðsson forseti, vangamynd gerð eftir brjóstmynd Brynjulfs Bergslien.

Undirskriftir: 1. prentun

Jón Árnason / Magnús Sigurðsson

Jón Árnason / Lúðvík Kaaber

Jón Árnason / Georg Ólafsson

2. prentun (A)

Jón Árnason / Magnús Sigurðsson

Jón Árnason / Vilhjálmur Þór

Jón Árnason / Georg Ólafsson

3. prentun (B)

Jón Árnason / Magnús Sigurðsson

Jón Árnason / Vilhjálmur Þór

Jón Árnason / Pétur Magnússon

P#27 framhlið

P#27 bakhlið

P#28 framhlið

P#28 bakhlið

50 krónur

P#29

Auglýsing Fjármálaráðuneytis 7. ág. 1936 um að út séu gefnir nýir 50 króna bankaseðlar samkvæmt lögum um Landsbanka Íslands. Lögbbl. 13. ág. s.á.

Stærð: 85 x 135 mm.

Aðallitur: dökkfjólublár; fjöllitaívafl á framhlið / violet.

Á framhlið: Jón Eiríksson stjórnendeildarforseti, andlitsmynd, teikning Brynjólfs Þórðarsonar eftir mynd Thorvaldsens / Jón Eiríksson (1728-1787), administrator and promoter of the enlightenment.

Á bakhlið: höfnin í Vestmannaeyjum, eftir ljósmynd Lofts Guðmundssonar / scene of the harbour in the Westman Islands, South Iceland.

Vatnsmerki: Jón Eiríksson stjórnendeildarforseti, vangamynd gerð eftir mynd Ólafs Ólafssonar á Kóngsbergi.

Undirskriftir: 1. prentun

Jón Árnason / Magnús Sigurðsson
Jón Árnason / Lúðvík Kaaber
Jón Árnason / Georg Ólafsson

2. prentun (A)

Jón Árnason / Magnús Sigurðsson
Jón Árnason / Vilhjálmur Þór
Jón Árnason / Georg Ólafsson

3. prentun (B)

Jón Árnason / Magnús Sigurðsson
Jón Árnason / Vilhjálmur Þór
Jón Árnason / Pétur Magnússon

100 krónur

P#30

Auglýsing Fjármálaráðuneytis 9. maí 1935 um að út séu gefnir nýir 100 króna bankaseðlar samkvæmt lögum um Landsbanka Íslands. Lögbbl. s.d.

Stærð: 100 x 150 mm.

Aðallitur: dökkrauður; fjöllitaívafl á framhlið / red.

Á framhlið: Jón Sigurðsson forseti, andlitsmynd / Jón Sigurdsson (1811-1879), statesman.

Á bakhlið: fjárrekstur við Þjórsá, sunnan við höfðann

P#29 framhlið

P#29 bakhlið

P#30 framhlið

P#30 bakhlið

Bringu, eftir ljósmynd Ólafs Magnússonar / *flock of sheep at the river Thjórsá, South Iceland.*

Vatnsmerki: Jón Eiríksson stjórnendilfarforseti, vangamynd gerð eftir mynd Ólafs Ólafssonar á Kóngsbergi.

Undirskriftir: 1. prentun

Jón Árnason / Magnús Sigurðsson
 Jón Árnason / Lúðvík Kaaber
 Jón Árnason / Georg Ólafsson

2. prentun (A)

Jón Árnason / Magnús Sigurðsson
 Jón Árnason / Vilhjálmur Þór
 Jón Árnason / Georg Ólafsson

3. prentun (B)

Jón Árnason / Magnús Sigurðsson
 Jón Árnason / Vilhjálmur Þór
 Jón Árnason / Pétur Magnússon

4. prentun (C)

Jón Árnason / Magnús Sigurðsson
 Jón Árnason / Vilhjálmur Þór
 Jón Árnason / Pétur Magnússon

5. prentun (D)

Jón Árnason / Magnús Sigurðsson
 Jón Árnason / Vilhjálmur Þór
 Jón Árnason / Pétur Magnússon

P#31 framhlið

P#31 bakhlið

500 krónur

P#31

Auglýsing nr. 3 / 4. febr. 1944 um að út séu gefnir 500 króna bankaseðlar samkvæmt lögum um Landsbanka Íslands.

Stærð: 100 x 150 mm.

Aðallitur: grænn; fjöllitaívafl á framhlið / *green.*

Á framhlið: Jón Sigurðsson forseti, andlitsmynd / *Jón Sigurðsson (1811-1879), statesman.*

Á bakhlið: alþingisstaðurinn gamli, Þingvellir / *Thingvellir, the old site of the Althing.*

Vatnsmerki: Jón Eiríksson stjórndeildarforseti, vangamynd gerð eftir mynd Ólafs Ólafssonar á Kónsbergi.

Undirskriftir: Jón Árnason / Magnús Sigurðsson
Jón Árnason / Pétur Magnússon
Jón Árnason / Vilhjálmur Þór

Gildislok 2. seðlaraðar

Lög nr. 67 / 5. júní 1947 um eignakönnun [III. kafli: Um innköllun peningaseðla Landsbanka Íslands].

Bráðabirgðalög nr. 103 / 8. júlí 1947 um viðauka við lög nr. 67 1947 um eignakönnun, – sbr.

Lög nr. 119 / 22. des. 1947 um viðauka við lög nr. 67 1947 um eignakönnun.

Auglýsing Viðskiptamálaráðuneytis 19. des. 1947 um innköllun seðla. *Lögbl.* 20. des. s.á.

Innlausnarfræstur: seðlarnir urðu ógildir frá og með 31. des. 1947,

en 5 og 10 kr. seðlar gengu þó í tiltekna greiðslur til og með 2. jan. 1948. Landsbanki Íslands innleysti seðlana til og með 9. jan. 1948. Seðlunum var skipt fyrir nýja seðla í breyttum lit með sama nafnverði.

P#32 framhlið

P#32 bakhlið

P#33 framhlið

P#33 bakhlið

3. seðlaröð Landsbanka Íslands

Seðlar gefnir út samkvæmt lögum nr. 10 / 15. apríl 1928 um Landsbanka Íslands.

Lög nr. 67 / 5. júní 1947 um eignakönnun.

Auglýsing Viðskiptamálaráðuneytis 19. des. 1947 um að út séu gefnir nýir bankaseðlar samkvæmt lögum um Landsbanka Íslands. Lögbl. 20. des. s.á.

Fór í umferð 2. jan. 1948.

Prentun: Bradbury, Wilkinson & Co, Englandi.

5 krónur

P#32

Aðallitur: grænn; fjöllitaívafl á framhlið / green.
Særð og gerð að öðru leyti eins og P#27.

Undirskriftir: 1. prentun

Magnús Jónsson / Magnús Sigurðsson
Magnús Jónsson / Jón G. Mariásson
Magnús Jónsson / Jón Árnason
Magnús Jónsson / Gunnar Viðar

2. prentun (C)

Magnús Jónsson / Jón G. Mariásson
Magnús Jónsson / Vilhjálmur Þór
Magnús Jónsson / Pétur Benediktsson

10 krónur

P#33

Aðallitur: dökkrauður; fjöllitaívafl á framhlið / red.
Særð og gerð að öðru leyti eins og P#28.

Undirskriftir: 1. prentun

Magnús Jónsson / Magnús Sigurðsson
Magnús Jónsson / Jón G. Mariásson
Magnús Jónsson / Jón Árnason
Magnús Jónsson / Gunnar Viðar

2. prentun (C)

Magnús Jónsson / Jón G. Mariásson
Magnús Jónsson / Jón Árnason
Magnús Jónsson / Gunnar Viðar

P#34 framhlið

P#34 bakhlið

P#35 framhlið

P#35 bakhlið

50 krónur

Aðallitur: grænn; fjöllitaívafl á framhlið / *green.*
Stærð og gerð að öðru leyti eins og P#29.

Undirskriftir: Magnús Jónsson / Magnús Sigurðsson
 Magnús Jónsson / Jón G. Mariasson
 Magnús Jónsson / Jón Árnason
 Magnús Jónsson / Gunnar Viðar

P#34

Undirskriftir: 1. prentun

Magnús Jónsson / Magnús Sigurðsson
 Magnús Jónsson / Jón G. Mariasson
 Magnús Jónsson / Jón Árnason
 Magnús Jónsson / Gunnar Viðar

2. prentun (C)

Magnús Jónsson / Jón G. Mariasson
 Magnús Jónsson / Vilhjálmur Þór
 Magnús Jónsson / Pétur Benediktsson

100 krónur

Aðallitur: blár; fjöllitaívafl á framhlið / *blue.*
Stærð og gerð að öðru leyti eins og P#30.

P#35

P#36 framhlið

P#36 bakhlið

500 krónur

P#36

Aðallitur: ljósbrúnn; fjöllitaívafl á framhlið / *brown.*
Stærð og gerð að öðru leyti eins og P#31.

Undirskriftir: 1. prentun (sex tölustafir í númeri)

Magnús Jónsson / Magnús Sigurðsson
Magnús Jónsson / Jón G. Mariásson
Magnús Jónsson / Jón Árnason
Magnús Jónsson / Gunnar Viðar

2. prentun (sjö tölustafir í númeri)

Magnús Jónsson / Jón G. Mariásson
Magnús Jónsson / Jón Árnason
Magnús Jónsson / Gunnar Viðar

Gildislok 3. seðlaraðar

Reglugerð nr. 286 / 24. nóv. 1969 um innköllun nokkurra eldri peningaseðla.

Auglýsing Seðlabanka Íslands 15. jan. 1970 um innköllun nokkurra eldri peningaseðla. *Lögbl.* s.d.

Innlausnarfræstur: til og með 15. jan. 1971 og gagnvart Seðlabanka Íslands eigi skemur en til og með 15. jan. 1972.

Landsbanki Íslands – Seðlabankinn

National Bank of Iceland – The Central Bank

Með lögum nr. 63 / 21. júní 1957 var Landsbanka Íslands skipt í tvo sjálfstæða hluta, viðskiptabanka og seðlabanka, og laut hvor sinni framkvæmdastjórn.

In 1957 the National Bank of Iceland was divided into two independent sections, commercial bank and central bank, hence the hyphenated name.

1. seðlaröð

Landsbanka Íslands – Seðlabankans

Seðlar gefnir út samkvæmt lögum nr. 63 / 21. júní 1957 um Landsbanka Íslands.

Auglýsing Viðskiptamálaráðuneytis 4. maí 1960 um útgáfu nýrra 5, 10, 25, 100 og 1000 króna bankaseðla samkvæmt lögum um Landsbanka Íslands. *Lögbl.* 7. maí s.á.

Teikning: Halldór Pétursson (1916-1977).

Prentverk: Bradbury, Wilkinson & Co, Englandi.

5 krónur

P#37a-b

Stærð: 70 x 110 mm.

Litur: rauðbrúnn með fjöllitarós, lóðrétt band með óreglulegum litastrikum til vinstri við miðju (framhlið); ljósgrár með rauðu litbrigði (bakhlið) / *red-brown on multicoloured underprint (front); grey (back).*

Á framhlið: Ingólfur Arnarson landnámsmaður, hluti af standmynd Einars Jónssonar myndhöggvara / *statue of Ingólfur Arnarson, the first settler of Iceland.*

Á bakhlið: Bessastaðir á Álftanesi / *the presidential residence Bessastadir.*

Vatnsmerki ekkert.

Undirskriftir: Vilhjálmur Þór / Jón G. Mariásson

Gerðir:

- a) gulleitur pappír,
- b) ljósari pappír.

P#37 framhlið

P#37 bakhlið

Gildislok 5 kr. seðils

Reglugerð nr. 286 / 24. nóv. 1969 um innköllun nokkurra eldri peningaseðla.

Auglýsing Seðlabanka Íslands 15. jan. 1970 um innköllun nokkurra eldri peningaseðla. *Lögbl.* s.d.

Innlausnarfræstur: til og með 15. jan. 1971 og gagnvart Seðlabanka Íslands eigi skemur en til og með 15. jan. 1972.

10 krónur

P#38a-b

Stærð: 70 x 130 mm.

Litur: brúnn með fjöllitarós og bláum, gulum og grænum litbrigðum, lóðrétt band með óreglulegum litastrikum til vinstri við miðju (framhlið); ljósgrænn með rauðu litbrigði (bakhlið) / *violet-brown, green and orange underprint (front); green (back).*

P#38 framhlið

P#38 bakhlið

P#39 framhlið

P#39 bakhlið

Á framhlið: Jón Eiríksson stjórn­eildarforseti, brjóstmynd; í grunni er landsýn til Dyrhólaeyjar og Reynisdranga, togari á siglingu á austurleið / *Jón Eiríksson (1728-1787), administrator and promoter of the enlightenment.*

Á bakhlið: skip og bátar við Ægisgarð í Reykjavíkurböfn; Esja og Skarðsheiði í baksýn / *scene from Reykjavík harbour.*

Vatnsmerki ekkert.

Undirskriftir: Vilhjálmur Þór / Jón G. Mariásson

Gerðir:

- orðið 'Reykjavíkurböfn' á bakhlið ritað svo,
- orðið 'Reykjavíkurböfn' á bakhlið ritað svo.

Gildislok 10 kr. seðils

Reglugerð nr. 286 / 24. nóv. 1969 um innköllun nokkurra eldri peningaseðla.

Auglýsing Seðlabanka Íslands 15. jan. 1970 um innköllun nokkurra eldri peningaseðla. *Lögbl.* s.d.

Innlausnarfræstur: til og með 15. jan. 1971 og gagnvart Seðlabanka Íslands eigi skemur en til og með 15. jan. 1972.

25 krónur

Stærð: 70 x 140 mm.

Litur: fjólu­blár með fjöllitarós og rauðleitu litbrigði (framhlið); fjólu­blár (bakhlið) / *purple on multicoloured under­print.*

Á framhlið: Magnús Stephensen dómstjóri, brjóstmynd; í grunni Ísafjarðarkaupstaður og nágrenni / *Magnús Stephensen (1762-1833), chief justice and pioneer during the age of enlightenment.*

Á bakhlið: Heimaklettur og höfnin í Vestmannaeyjum / *view of the Westman Islands, South Iceland.*

Vatnsmerki: Sveinn Björnsson forseti, vangamynd.

Mál­m­práður lóðrétt vinstra megin við miðja framhlið.

Undirskriftir: Vilhjálmur Þór / Jón G. Mariásson

Gildislok 25 kr. seðils

Reglugerð nr. 37 / 2. febr. 1973 um innköllun 25 krónu peningaseðla.

Auglýsing Seðlabanka Íslands 15. maí 1973 um innköllun 25 krónu peningaseðla. *Lögbl.* 16. maí s.á.

P#40 framhlið

P#40 bakhlið

P#41 framhlið

P#41 bakhlið

Innlausnarfræstur: til og með 14. maí 1974 og gagnvart Seðlabanka Íslands eigi skemur en til og með 14. maí 1975.

100 krónur

P#40

Stærð: 70 x 150 mm.

Litur: blágrænn með fjöllitarós og rauðleitu litbrigði (framhlið); grænn (bakhlið) / blue-green (front); green (back).

Á framhlið: Tryggvi Gunnarsson bankastjóri, brjóstmynd; í grunni biskupssetrið Hólar í Hjaltadal / Tryggvi Gunnarsson (1835-1917), banker and entrepreneur.

Á bakhlið: fjárrekstur, sér til Heklu / sheep roundup with view of Mt. Hekla.

Vatnsmerki: Sveinn Björnsson forseti, vangamynd.

Málmþráður lóðrétt vinstra megin við miðja framhlið.

Undirskriftir: Vilhjálmur Þór / Jón G. Mariásson

1000 krónur

P#41

Stærð: 70 x 160 mm.

Litur: blár með fjöllitarós og fjólubláu og grænleitu litbrigði

(framhlið); blár (bakhlið) / blue on multicoloured underprint.

Á framhlið: Jón Sigurðsson forseti, brjóstmynd; fyrir miðju Alþingishúsið í Reykjavík, vígt 1881 / Jón Sigurðsson (1811-1879), statesman.

Á bakhlið: Þingvellir, sér yfir Almannagjá og Vellina til Ármannsfells og Skjaldbreiðar / Thingvellir, the old site of the Althing.

Vatnsmerki: Sveinn Björnsson forseti, vangamynd.

Málmþráður lóðrétt hægra megin við miðja framhlið.

Undirskriftir: Vilhjálmur Þór / Jón G. Mariásson

Gildislok 1. seðlaraðar

Reglugerð nr. 564 / 7. nóv. 1980 um almenna innköllun myntar og peningaseðla.

Auglýsing Seðlabanka Íslands 17. nóv. 1980: Almenn innköllun peningaseðla og myntar. *Lögbl.* 5. des. s.á.

Innlausnarfræstur: til og með 30. júní 1981 og gagnvart Seðlabanka Íslands til og með 31. des. 1982.

Sjá að öðru leyti gildislok 5 kr. seðils, 10 kr. seðils og 25 kr. seðils.

Seðlabanki Íslands

Central Bank of Iceland

Seðlabanki Íslands var gerður að sjálfstæðri stofnun með lögum nr. 10 / 29. mars 1961. Bankinn hóf starfsemi sína 7. apríl sama ár.

Reglugerð nr. 52 / 24. maí 1962 fyrir Seðlabanka Íslands [III. kafli: Seðlaútgáfa og mynt].

Lög nr. 22 / 23. apríl 1968 um gjaldmiðil Íslands.

Reglugerð nr. 809 / 31. des. 1981 fyrir Seðlabanka Íslands [III. kafli: Seðlaútgáfa og mynt].

Lög nr. 36 / 5. maí 1986 um Seðlabanka Íslands [II. kafli: Seðlaútgáfa og mynt].

Reglugerð nr. 470 / 14. nóv. 1986 fyrir Seðlabanka Íslands [II. kafli: Seðlaútgáfa og mynt].

Lög nr. 36 / 22. maí 2001 um Seðlabanka Íslands [II. kafli: Útgáfa seðla og myntar].

In 1961 the Central Bank of Iceland was founded as a separate institution with the rights and obligations of issuing banknotes.

1. seðlaröð Seðlabanka Íslands

Seðlar gefnir út samkvæmt lögum nr. 10 / 29. mars 1961 um Seðlabanka Íslands.

Prentverk: Bradbury, Wilkinson & Co, Englandi.

10 krónur

P#42

Auglýsing nr. 187 / 31. ág. 1966 um útgáfu nýs 10 króna banka-seðils samkvæmt lögum um Seðlabanka Íslands.

Stærð og gerð eins og P#38.

Undirskriftir: Jón G. Mariásson / Jóhannes Nordal
Jóhannes Nordal / Jón G. Mariásson

Gildislok 10 kr. seðils

Reglugerð nr. 286 / 24. nóv. 1969 um innköllun nokkurra eldri peningaseðla.

Auglýsing Seðlabanka Íslands 15. jan. 1970 um innköllun nokkurra eldri peningaseðla. *Lögbl.* s.d.

Innlausnarfræstur: til og með 15. jan. 1971 og gagnvart Seðlabanka Íslands eigi skemur en til og með 15. jan. 1972.

P#42 framhlið

P#42 bakhlið

25 krónur

P#43

Fór í umferð 1965.

Stærð og gerð eins og P#39.

Undirskriftir: Jóhannes Nordal / Jón G. Mariásson

Gildislok 25 kr. seðils

Reglugerð nr. 37 / 2. febr. 1973 um innköllun 25 krónu peningaseðla.

Auglýsing Seðlabanka Íslands 15. maí 1973 um innköllun 25 krónu peningaseðla. *Lögbl.* 16. maí s.á.

Innlausnarfræstur: til og með 14. maí 1974 og gagnvart Seðlabanka Íslands eigi skemur en til og með 14. maí 1975.

100 krónur

P#44

Auglýsing nr. 65 / 30. mars 1965 um útgáfu nýs 100 króna bankaseðils samkvæmt lögum um Seðlabanka Íslands. *Lögbl.* 7. apríl s.á.

P#43 framhlið

P#43 bakhlið

P#44 framhlið

P#44 bakhlið

Auglýsing Viðskiptamálaráðuneytis 31. maí 1965 um útgáfu nýs 100 króna bankaseðils samkvæmt lögum um Seðlabanka Íslands. *Lögbl.* 12. júní s.á.

Litur: blágrænn með fjöllitarós og rauðleitu litbrigði (framhlið); blágrænn (bakhlið) / *blue-green*.

Stærð og gerð að öðru leyti eins og P#40.

Undirskriftir: Vilhjálmur Þór / Jón G. Mariasson
Jón G. Mariasson / Jóhannes Nordal
Jóhannes Nordal / Vilhjálmur Þór
Jóhannes Nordal / Sigtryggur Klemenzson
Sigtryggur Klemenzson / Jón G. Mariasson
Sigtryggur Klemenzson / Davíð Ólafsson
Davíð Ólafsson / Jóhannes Nordal
Jóhannes Nordal / Svanbjörn Frímansson
Svanbjörn Frímansson / Davíð Ólafsson
Guðmundur Hjartarson / Davíð Ólafsson
Jóhannes Nordal / Guðmundur Hjartarson

500 krónur

P#45

Auglýsing nr. 96 / 29. apríl 1968 um útgáfu nýs 500 króna seðils samkvæmt lögum um Seðlabanka Íslands og lögum um gjaldmiðil Íslands.

Fór í umferð 6. maí 1968 (skv. auglýsingu).

Teikning: Ragnar Lár (1935-).

Stærð: 70 x 150 mm.

Litur: grænn með fjöllitarós og fjólubláum og rauðleitu litbrigðum (framhlið); grænn (bakhlið) / *green on lilac and multicoloured underprint*.

Á framhlið: Hannes Hafstein ráðherra, brjóstmynd / *Hannes Hafstein (1861-1922), first minister of Iceland and well known poet*.

Á bakhlið: fiskibátur (Gissur hvíti), áhöfn að veiðum / *seamen at work*.

Vatnsmerki: Sveinn Björnsson forseti, vangamynd.

Málpráður lóðrétt vinstra megin við miðja framhlið.

Undirskriftir: Sigtryggur Klemenzson / Davíð Ólafsson
Jóhannes Nordal / Sigtryggur Klemenzson
Davíð Ólafsson / Jóhannes Nordal
Jóhannes Nordal / Svanbjörn Frímansson
Svanbjörn Frímansson / Davíð Ólafsson
Guðmundur Hjartarson / Davíð Ólafsson
Jóhannes Nordal / Guðmundur Hjartarson

P#45 framhlið

P#45 bakhlið

P#46 framhlið

P#46 bakhlið

1000 krónur

P#46

Auglýsing nr. 181 / 12. júní 1963 um útgáfu nýs 1000 króna banka-seðils samkvæmt lögum um Seðlabanka Íslands.

Stærð og gerð eins og P#41.

Undirskriftir: Vilhjálmur Þór / Jón G. Mariásson
 Jóhannes Nordal / Vilhjálmur Þór
 Jón G. Mariásson / Jóhannes Nordal
 Jóhannes Nordal / Jón G. Mariásson
 Jóhannes Nordal / Sigtryggur Klemenzson
 Sigtryggur Klemenzson / Davíð Ólafsson
 Davíð Ólafsson / Jóhannes Nordal
 Jóhannes Nordal / Svanbjörn Frímánnsson
 Svanbjörn Frímánnsson / Davíð Ólafsson
 Guðmundur Hjartarson / Davíð Ólafsson
 Jóhannes Nordal / Guðmundur Hjartarson

5000 krónur

P#47

Auglýsing nr. 84 / 19. apríl 1971 um útgáfu 5000 króna seðils samkvæmt lögum um Seðlabanka Íslands og lögum um gjaldmiðil Íslands.

Teikning: Halldór Pétursson (1916-1977).

Stærð: 70 x 160 mm.

Litur: brúnn með fjöllitarós og rauðleitu litbrigði (framhlið); brúnn með bláleitu litbrigði (bakhlið) / brown on multicoloured underprint.

Á framhlið: Einar Benediktsson skáld, vangamynd; rafstöðin við Írafoss í Sogi / *Einar Benediktsson (1864-1940), distinguished poet.*

Á bakhlið: Dettifoss í Jökulsá á Fjöllum / *Dettifoss, waterfall in Northeast Iceland.*

Vatnsmerki: Sveinn Björnsson forseti, vangamynd.

Málþráður lóðrétt vinstra megin við miðja framhlið.

Undirskriftir: Jóhannes Nordal / Sigtryggur Klemenzson
 Sigtryggur Klemenzson / Davíð Ólafsson
 Jóhannes Nordal / Svanbjörn Frímánnsson
 Svanbjörn Frímánnsson / Davíð Ólafsson
 Davíð Ólafsson / Jóhannes Nordal
 Jóhannes Nordal / Guðmundur Hjartarson
 Guðmundur Hjartarson / Davíð Ólafsson

P#47 framhlið

P#47 bakhlið

Gildislok 1. seðlaraðar

Lög nr. 35 / 29. maí 1979 um breytt verðgildi íslensks gjaldmiðils. Reglugerð nr. 564 / 7. nóv. 1980 um almenna innköllun myntar og peningaseðla.

Auglýsing Seðlabanka Íslands 17. nóv. 1980: Almenn innköllun peningaseðla og myntar. *Lögbl.* 5. des. 1980.

Innlausnarfrestur: til og með 30. júní 1981 á 1/100 af nafnverði og gagnvart Seðlabanka Íslands til og með 31. des. 1982.

Sjá að öðru leyti gildislok 10 kr. seðils og 25 kr. seðils.

2. seðlaröð Seðlabanka Íslands

Gjaldmiðilsbreyting 1. janúar 1981

The Currency Reform

Seðlar gefnir út samkvæmt lögum nr. 10 / 29. mars 1961 um Seðlabanka Íslands.

Auglýsing nr. 117 / 30. jan. 1980 um útgáfu nýrra peningaseðla og peninga, sleginna úr málm, myntar, frá og með 1. janúar 1981.

Reglugerð nr. 253 / 13. maí 1980 um gjaldmiðilsbreytingu.

Reglugerð nr. 619 / 19. des. 1980 um gjaldmiðilsskipti 2. janúar 1981.

Hönnun: Kristín Þorkeldsdóttir (1936-) ásamt Stephen A. Fairbairn (1947-).

10 krónur

P#48

Fór í umferð 2. jan. 1981.

Prentverk: Bradbury, Wilkinson & Co, Englandi.

Stærð: 70 x 130 mm.

Aðallitur: blár; fjöllitaívafl á framhlið / *blue on multi-coloured underprint.*

Á framhlið: Arngrímur Jónsson lærði; borði gerður eftir útskurði á rúm fjöl í Þjóðminjasafni; verðgildi í bókstöfum með leturgerð úr riti Arngríms, Crymogaea, 1609 / *Arngrímur Jónsson (1568-1648), scholar and author of book defending Icelandic customs and culture.*

Á bakhlið: baðstofulíf, eftir mynd Augustes Meyer í verki Gaimards, Voyage en Islande; blöndukanna, trafakefli, lár og askur, eftir munum í Þjóðminjasafni / *Old Icelandic household scene and household implements.*

Vatnsmerki: Jón Sigurðsson forseti, andlitsmynd.

Öryggisbráður lóðrétt vinstra megin við miðja framhlið.

Lágprentun á báðum hliðum.

Blindramerki: einn upphleypur punktur á framhlið.

Undirskriftir: Jóhannes Nordal / Davíð Ólafsson
Jóhannes Nordal / Guðmundur Hjartarson
Davíð Ólafsson / Jóhannes Nordal
Guðmundur Hjartarson / Davíð Ólafsson

10 kr. mynt var gefin út 1984 og kom í stað seðils.

P#48 framhlið

P#48 bakhlið

P#49 framhlið

P#49 bakhlið

50 krónur

P#49

Fór í umferð 2. jan. 1981.

Prentverk: Bradbury, Wilkinson & Co, Englandi.

Stærð: 70 x 135 mm.

Aðallitur: brúnn; fjöllitaívafl á framhlið / brown on multi-coloured underprint.

Á framhlið: Guðbrandur Þorláksson Hólabiskup; borði og grunnmynstur gert með hliðsjón af bókarskrauti og lettri í Guðbrandsbiblíu / Bishop Gudbrandur Thorláksson (1541-1627) at Hólar who published the first edition of the Bible in Icelandic in 1584.

Á bakhlið: menn að vinnu við prentþröng frá 16. öld; í bakgrunni sátur úr eftirmála Guðbrandsbiblíu; til hliðar bókarnútur úr biblíunni / early printers at work.

Vatnsmerki: Jón Sigurðsson forseti, andlitsmynd.

Öryggisþráður lóðrétt hægra megin við miðja framhlið.

Lágprentun á báðum hliðum.

Blindramerki: tveir upphleyptir punktar á framhlið.

Undirskriftir: Jóhannes Nordal / Davíð Ólafsson
Jóhannes Nordal / Guðmundur Hjartarson
Davíð Ólafsson / Jóhannes Nordal
Guðmundur Hjartarson / Davíð Ólafsson

50 kr. mynt var gefin út 1987 og kom í stað seðils.

100 krónur

P#50

Fór í umferð 2. jan. 1981.

Prentverk: Bradbury, Wilkinson & Co, frá 1986 Thomas De La Rue, Englandi.

Stærð: 70 x 140 mm.

Aðallitur: grænn með fjöllitaívafl (framhlið); grænn, fjöllita mynd í grunni (bakhlið) / dark green and multicoloured.

Á framhlið: Árni Magnússon prófessor; borði gerður eftir stafaskrauti í Jónsbókarhandriti frá 14. öld (AM 350 fol.); í grunni er mynstur af útsaumaðri ábreiðu í Þjóðminjasafni / Professor Árni Magnússon (1663-1730), collector of early Icelandic manuscripts.

Á bakhlið: munkur við skriftir; í grunni upphafsstafur og

P#50 framhlið

P#50 bakhlið

P#51 framhlið

P#51 bakhlið

texti úr Stjórnarhandriti frá 14. öld (AM 22 fol.); til hliðar skraut af útskorinni skáphurð úr Svarfaðardal í Þjóðminjasafni / monk working on manuscript.

Vatnsmerki: Jón Sigurðsson forseti, andlitsmynd.

Öryggisþráður lóðrétt vinstra megin við miðja framhlið.

Lágprentun á báðum hliðum.

Blindramerki: þrjár upphleyptir punktar á framhlið.

Undirskriftir: Jóhannes Nordal / Davíð Ólafsson
Guðmundur Hjartarson / Davíð Ólafsson
Jóhannes Nordal / Guðmundur Hjartarson
Davíð Ólafsson / Jóhannes Nordal
Jóhannes Nordal / Tómas Árnason
Tómas Árnason / Davíð Ólafsson
Tómas Árnason / Jóhannes Nordal
Jóhannes Nordal / Geir Hallgrímsson
Geir Hallgrímsson / Tómas Árnason
Jóhannes Nordal / Birgir Ísleifur Gunnarsson
Birgir Ísleifur Gunnarsson / Tómas Árnason

500 krónur

P#51

Fór í umferð 2. jan. 1981.

Prentverk: Bradbury, Wilkinson & Co, frá 1986 Thomas De La Rue, Englandi.

Stærð: 70 x 145 mm.

Aðallitur: rauður; fjöllitaíavaf á framhlið / red on multi-coloured underprint.

Á framhlið: Jón Sigurðsson forseti; borði dreginn eftir fyrirmynd á 500 kr. seðli Landsbanka Íslands 1944; grunnmyndur eftir veggteppi úr eigu Jóns Sigurðssonar / Jón Sigurdsson (1811-1879), leader of Iceland's movement for independence.

Á bakhlið: Jón Sigurðsson við skriftir; veggteppi og aðrir munir úr safni Jóns Sigurðssonar í Þjóðminjasafni; til hliðar Lærði skólinn í Reykjavík þar sem þingfundir voru haldnir í tíð Jóns Sigurðssonar / Jón Sigurdsson at his writing desk.

Vatnsmerki: Jón Sigurðsson forseti, andlitsmynd.

Öryggisþráður lóðrétt hægra megin við miðja framhlið.

Lágprentun á báðum hliðum.

P#52 framhlið

P#52 bakhlið

Blindramerki: eitt lóðrétt og upphleypt strik á framhlið.

Undirskriftir: Jóhannes Nordal / Davíð Ólafsson
 Jóhannes Nordal / Guðmundur Hjartarson
 Davíð Ólafsson / Jóhannes Nordal
 Guðmundur Hjartarson / Davíð Ólafsson
 Jóhannes Nordal / Geir Hallgrímsson
 Geir Hallgrímsson / Tómas Árnason
 Tómas Árnason / Jóhannes Nordal

Lágprentun á báðum hliðum.

Blindramerki: tvö lóðrétt og upphleypt strik á framhlið.

Undirskriftir: Jóhannes Nordal / Guðmundur Hjartarson
 Davíð Ólafsson / Jóhannes Nordal
 Guðmundur Hjartarson / Davíð Ólafsson
 Jóhannes Nordal / Geir Hallgrímsson
 Tómas Árnason / Jóhannes Nordal
 Geir Hallgrímsson / Tómas Árnason

1000 krónur

P#52

Auglýsing Viðskiptaráðuneytis 31. ág. 1984 um útgáfu 1000 króna peningaseðils og 10 króna myntar. *Lögbl.* s.d.

Fór í umferð 12. sept. 1984 (skv. auglýsingu).

Prentverk: Bradbury, Wilkinson & Co, frá 1986 Thomas De La Rue, Englandi.

Stærð: 70 x 150 mm.

Aðallitur: fjólublár; fjöllitagrunnur á framhlið / purple on multicoloured underprint.

Á framhlið: Brynjólfur Sveinsson Skálholtsbiskup; borði og bakgrunnur með myndefni af rekkjurefli í Þjóðminjasafni; verðgildi í bókstöfum með leturgerð af skírnarfonti úr Brynjólfskirkju / *Bishop Brynjólfur Sveinsson (1605-1675) at Skálholt.*

Á bakhlið: Brynjólfskirkja í Skálholti; að baki sneiðmynd af kirkjunni; grunnmynstur sama og í borða á framhlið; til hliðar Maríumynd á fingurgulli úr eigu Brynjólfs biskups / *the church at Skálholt erected by Bishop Brynjólfur Sveinsson.*

Vatnsmerki: Jón Sigurðsson forseti, andlitsmynd.

Öryggisþráður lóðrétt vinstra megin við miðja framhlið.

5000 krónur

P#53

Auglýsing Viðskiptaráðuneytis 26. maí 1986 um útgáfu 5000 króna peningaseðils. *Lögbl.* 30. maí s.á.

Fór í umferð 10. júní 1986 (skv. auglýsingu).

Prentverk: Bradbury, Wilkinson & Co, síðar Thomas De La Rue, Englandi.

Stærð: 70 x 155 mm.

Aðallitur: dökkblár; fjöllita grunnur / blue on multicoloured underprint.

Á framhlið: Ragnheiður Jónsdóttir biskupsfrú á Hólum; Gísli Þorláksson biskup ásamt tveimur fyrri konum sínum, Gróu Þorleifsdóttur og Ingibjörgu Benediksdóttur / *Ragnheidur Jónsdóttir (1646-1715). 3rd wife of Bishop Gísli Thorláksson at Hólar and designer of embroidery.*

Á bakhlið: Ragnheiður Jónsdóttir ásamt tveimur stúlkum við hannyrðir; til hliðar fangamark úr sjónabók Ragnheiðar / *Ragnheidur Jónsdóttir instructing in embroidery.*

Borðar og grunnmynstur á báðum hliðum ásamt útsaumslettri á framhlið er gert eftir altarisklæði úr Laufáskirkju í Þjóðminjasafni.

Vatnsmerki: Jón Sigurðsson forseti, andlitsmynd.

P#53 framhlið

P#53 bakhlið

Öryggisþráður lóðrétt hægra megin við miðja framhlið.
Lágprentun á báðum hliðum.

Blindamerki: þrjú lóðrétt og upphleypt strik á framhlið.

Undirskriftir: Jóhannes Nordal / Tómas Árnason
Davíð Ólafsson / Jóhannes Nordal
Tómas Árnason / Davíð Ólafsson

Jón Sigurðsson / Birgir Ísleifur Gunnarsson
Birgir Ísleifur Gunnarsson / Jón Sigurðsson
Birgir Ísleifur Gunnarsson / Eiríkur Guðnason
Eiríkur Guðnason / Birgir Ísleifur Gunnarsson
Finnur Ingólfsson / Birgir Ísleifur Gunnarsson
Eiríkur Guðnason / Finnur Ingólfsson

3. seðlaröð Seðlabanka Íslands

Seðlar gefnir út samkvæmt lögum nr. 36 / 5. maí 1986 um Seðlabanka Íslands, 5000 kr. seðill þó samkvæmt lögum nr. 10 / 29. mars 1961 um Seðlabanka Íslands.

Hönnun: Kristín Þorkeldsdóttir (1936-) ásamt Stephen A. Fairbairn (1947-).

Prentverk: Thomas De La Rue, Englandi.

100 krónur

P#54

Fór í umferð 1994.

Stærð og gerð eins og P#50.

Undirskriftir: Jón Sigurðsson / Birgir Ísleifur Gunnarsson
Birgir Ísleifur Gunnarsson / Jón Sigurðsson

100 kr. mynt var gefin út 1995 og kom í stað seðils.

500 krónur

P#55

Fór í umferð 1993.

Stærð og gerð eins og P#51.

Undirskriftir: Jóhannes Nordal / Birgir Ísleifur Gunnarsson
Tómas Árnason / Jóhannes Nordal
Birgir Ísleifur Gunnarsson / Tómas Árnason

1000 krónur

P#56

Fór í umferð 1993.

Stærð og gerð eins og P#52.

Undirskriftir: Jóhannes Nordal / Birgir Ísleifur Gunnarsson
Tómas Árnason / Jóhannes Nordal
Birgir Ísleifur Gunnarsson / Tómas Árnason
Birgir Ísleifur Gunnarsson / Eiríkur Guðnason
Eiríkur Guðnason / Steingrímur Hermannsson
Steingrímur Hermannsson / Birgir Ísleifur Gunnarsson
Eiríkur Guðnason / Birgir Ísleifur Gunnarsson
Finnur Ingólfsson / Birgir Ísleifur Gunnarsson
Eiríkur Guðnason / Finnur Ingólfsson

2000 krónur

P#57

Auglýsing Viðskiptaráðuneytis 13. okt. 1995 um útgáfu 2000 króna peningaseðils og 100 króna myntar. *Lögbl.* 18. okt. s.á.

Stærð: 70 x 150 mm.

Aðallitur: brúnn og gulur (framhlið); blár og gulur (bakhlið)
/ brown and blue-violet on multicoloured underprint.

Á framhlið: Jóhannes S. Kjarval listmálari; að baki er stíl-færður hluti af málverki Kjarvals, 'Úti og inni' / *Jóhannes S. Kjarval (1885-1972), artist.*

P#57 framhlið

P#57 bakhlið

Á bakhlið: 'Flugþrá' (Leda og svanurinn) eftir Kjarval og teikning hans, 'Kona og blóm' / Kjarval's painting 'Yearning for Flight' (Leda and the Swan).

Vatnsmerki: Jón Sigurðsson forseti, andlitsmynd.

Öryggisþráður lóðrétt vinstra megin við miðja framhlið.

Lágprentun á báðum hliðum.

Blindramerki: upphleyptur opinn þríhyrningur á framhlið.

*Undirskriftir: Birgir Ísleifur Gunnarsson / Eiríkur Guðnason
Eiríkur Guðnason / Steingrímur Hermannsson
Steingrímur Hermannsson / Birgir Ísleifur
Gunnarsson*

5000 krónur

P#58

Fór í umferð í nóv. 1997. Við prentun þessarar útgáfu urðu þau mistök að á seðlinum er vísað til laga um Seðlabankann frá 1961 í stað laga nr. 36 / 5. maí 1986. Það sem tengir útgáfuna við 3. seðlaröð er undirskrift þeirra bankastjóra sem voru að störfum 1997.

Stærð og gerð eins og P#53.

*Undirskriftir: Birgir Ísleifur Gunnarsson / Eiríkur Guðnason
Eiríkur Guðnason / Steingrímur Hermannsson
Steingrímur Hermannsson / Birgir Ísleifur
Gunnarsson*

Ríkissjóður Íslands

The State Treasury

Konungsríkið Ísland

The Kingdom of Iceland

Í 9. grein sambandslaganna frá 30. nóv. 1918 var fólgin heimild til þess að Íslendingar tækju ákvörðunarvald um peningasláttu í eigin hendur er þeir óskuðu þess, og í mars 1922 ályktaði alþingi að skora á landsstjórnina að hlutast til um að slegin yrði hið bráðasta skiptimynt 'til innanlandsnotkunar'. Síðla sama ár voru gefin út

Bráðabirgðalög nr. 45 / 2. okt. 1922 um skiptimynt úr eirnikkel [10 og 25 aurar], – sbr.

Lög nr. 9 / 20. júní 1923 um skiptimynt úr eirnikkel [10 og 25 aurar].

Nokkru síðar setti alþingi lög um íslenska mynt, myntlög, og ákvað enn fremur í lögum um aðild Íslands að myntsamningi Norðurlanda að önnur skiptimynt en íslensk hætti að vera löglegur gjaldmiðill hér á landi:

Lög nr. 19 / 27. júní 1925 um innlenda skiptimynt [1 eyrir, 2, 5, 10 og 25 aurar, 1 og 2 krónur].

Lög nr. 4 / 15. júní 1926 um heimild fyrir ríkisstjórnina til að ganga inn í viðbótarsamning við myntsamning Norðurlanda.

Árið 1942 var Fjármálaráðuneyti falið með lögum að ákveða stærð, þunga og málmblöndu skiptimyntar, en áður voru ákvæði um það efni í myntlögnum 1925.

Bráðabirgðalög nr. 29 / 11. júní 1942 um breyting á lögum nr. 19 27. júní 1925 um innlenda skiptimynt, – sbr.

Lög nr. 89 / 15. sept. 1942 um breyting á lögum nr. 19 27. júní 1925 um innlenda skiptimynt.

Reglugerð nr. 144 / 12. ág. 1942 um stærð, þunga og málmblöndu innlendrar skiptimyntar.

With the Sovereignty Act of 1918 Iceland obtained the right to issue her own coinage. This was utilized for the first time in 1922 (10, 25 aurar) under a provisional law. In 1925 full legislation concerning the coinage of Iceland was passed.

1926-1939

KM#5.1

Myntsláttu: Den kgl. Mønt, Kaupmannahöfn.

Þvermál: 15 mm.

Þyngd: 1,6 g.

Málmblanda: 95% eir/copper, 4% tin, 1% sink.

Rönd: slétt / plain.

Á framhlið: kórónað fangamark konungs, Christians X / crowned royal monogram.

1 eyrir 1926 GJ/HCN (401.161)

1 eyrir 1931 GJ/N (462.371)

1 eyrir 1937 GJ/N (210.560)

a) minna bil milli '3' og '7' / '3' and '7' close,

b) meira bil milli '3' og '7' / '3' and '7' spread.

1 eyrir 1938 GJ/N (278.700)

1 eyrir 1939 GJ/N (305.000)¹

a) talan '3' af minni gerð / smaller '3',

b) talan '3' af stærri gerð / larger '3'.

¹ *World Coins* no. 96 (des. 1971), 1508 [um afbrigði í gerð einseyrings].

1940-1942

KM#5.2

Myntslátta: Royal Mint, London.

Málmblanda: 1940: 95,5% eir/copper, 3% tin, 1,5% sink.¹
1942: 97% eir/copper, 2,5% sink, 0,5% tin.

Gerð að öðru leyti eins og KM#5.1.

1 eyrir 1940 (1.000.000)

1 eyrir 1942 (2.000.000)

1926-1940

KM#6.1

Myntslátta: Den kgl. Mønt, Kaupmannahöfn.

Dvermál: 19 mm.

Þyngd: 3,0 g.

Málmblanda: 95% eir/copper, 4% tin, 1% sink.

Rönd: slétt / plain.

Á framhlið: kórónað fangamark konungs, Christians X / crowned royal monogram.

2 aurar 1926 GJ/HCN (497.978)

2 aurar 1931 GJ/N (445.724)

2 aurar 1938 GJ/N (206.231)²

a) efri og neðri hluti í tölunni '8' báðir opnir / open '8',

b) efri hluti í tölunni '8' lokaður / upper half filled,

c) efri og neðri hluti í tölunni '8' báðir lokaðir / filled '8'.

2 aurar 1940 GJ/N (257.280)

1940-1942

KM#6.2

Myntslátta: Royal Mint, London.

Málmblanda: 1940: 95,5% eir/copper, 3% tin, 1,5% sink.¹
1942: 97% eir/copper, 2,5% sink, 0,5% tin.

Gerð að öðru leyti eins og KM#6.1.

2 aurar 1940 (1.000.000)

2 aurar 1942 (2.000.000)

1926-1931

KM#7.1

Myntslátta: Den kgl. Mønt, Kaupmannahöfn.

Dvermál: 24 mm.

Þyngd: 6,0 g.

Málmblanda: 95% eir/copper, 4% tin, 1% sink.

Rönd: slétt / plain.

Á framhlið: kórónað fangamark konungs, Christians X / crowned royal monogram.

5 aurar 1926 GJ/HCN (355.431)

5 aurar 1931 GJ/N (311.443)

1 Þetta er ekki í samræmi við ákvæði myntlaganna 1925: 95% eir, 4% tin, 1% sink.

2 *World Coins* no. 96 (des. 1971), 1506 [um afbrigði í gerð tvíeyrings].

1 Þetta er ekki í samræmi við ákvæði myntlaganna 1925: 95% eir, 4% tin, 1% sink.

1940-1942

KM#7.2

Myntslátta: Royal Mint, London.

Málmblanda: 1940: 95,5% eir/copper, 3% tin, 1,5% sink.¹

1942: 97% eir/copper, 2,5% sink, 0,5% tin.

Gerð að öðru leyti eins og KM#7.1.

5 aurar 1940 (1.000.000)

5 aurar 1942 (2.000.000)

1922-1939

KM#1.1

Myntslátta: Den kgl. Mønt, Kaupmannahöfn.

Þvermál: 15 mm.

Þyngd: 1,5 g.

Málmblanda: 75% eir/copper, 25% nikkell.

Rönd: gárótt / milled.

Á framhlið: skjaldarmerki Íslands, án skjaldbera / *Icelandic coat of arms without supporters.*

10 aurar 1922 GJ/HCN (300.000)

10 aurar 1923 GJ/HCN (302.000)

10 aurar 1925 GJ/HCN (321.025)

10 aurar 1929 GJ/N (299.200)

10 aurar 1933 GJ/N (157.147)

10 aurar 1936 GJ/N (213.007)

10 aurar 1939 GJ/N (208.000)

a) venjuleg gerð / *ordinary issue,*

b) slátta gerð með endurgröfnu móti, '9' grafið ofan í '6' í ártalinu 1936 / '9' over '6' in re-engraved die.

1940

KM#1.2

Myntslátta: Royal Mint, London.

Gerð að öllu leyti eins og KM#1.1.

10 aurar 1940 (1.500.000)

1942

KM#1a

Myntslátta: Royal Mint, London.

Málmur: sink.

Gerð að öðru leyti eins og KM#1.1.

10 aurar 1942 (2.000.000)

1922-1937

KM#2.1

Myntslátta: Den kgl. Mønt, Kaupmannahöfn.

Þvermál: 17 mm.

Þyngd: 2,4 g.

Málmblanda: 75% eir/copper, 25% nikkell.

Rönd: gárótt / milled.

Á framhlið: skjaldarmerki Íslands, án skjaldbera / *Icelandic coat of arms without supporters.*

25 aurar 1922 GJ/HCN (300.000)

25 aurar 1923 GJ/HCN (304.000)

25 aurar 1925 GJ/HCN (207.320)

25 aurar 1933 GJ/N (104.182)

25 aurar 1937 GJ/N (201.104)¹

a) minna bil milli '3' og '7' / '3' and '7' close,

b) meira bil milli '3' og '7' / '3' and '7' spread.

¹ Þetta er ekki í samræmi við ákvæði myntlaganna 1925: 95% eir, 4% tin, 1% sink.

¹ *World Coins* no. 96 (des. 1971), 1508 [um afbrigði í gerð 25-eyrings].

1940

Myntslátta: Royal Mint, London.

Gerð að öllu leyti eins og KM#2.1.

25 aurar 1940 (1.500.000)

1942

Myntslátta: Royal Mint, London.

Málmur: sink.

Gerð að öðru leyti eins og KM#2.1.

25 aurar 1942 (2.000.000)

1925-1940

Myntslátta: Den kgl. Mønt, Kaupmannahöfn.

Þvermál: 22,5 mm.

Þyngd: 4,75 g.

Málmblanda: 92% eir/copper, 6% ál/aluminium, 2% nikkell.

Rönd: gárótt / milled.

Á framhlið: skjaldarmerki Íslands, án skjaldbera / *Icelandic coat of arms without supporters.*

1 króna 1925 GJ/HCN (252.000)

1 króna 1929 GJ/N (154.244)

1 króna 1940 GJ/N (209.495)¹

KM#2.2

1940

KM#3.2

Myntslátta: Imperial Chemical Industries Metals Ltd, Birmingham.

Gerð að öllu leyti eins og KM#3.1.

1 króna 1940 (715.000)

KM#2a

1925-1929

KM#4.1

Myntslátta: Den kgl. Mønt, Kaupmannahöfn.

Þvermál: 28 mm.

Þyngd: 9,5 g.

Málmblanda: 92% eir/copper, 6% ál/aluminium, 2% nikkell.

Rönd: gárótt / milled.

Á framhlið: skjaldarmerki Íslands, án skjaldbera / *Icelandic coat of arms without supporters.*

2 krónur 1925 GJ/HCN (126.000)

2 krónur 1929 GJ/N (77.087)

¹ Kom fyrst til landsins að loknu stríði 1945 og fór þá í umferð.

1940

KM#4.2

Myntslátta: Imperial Chemical Industries Metals Ltd, Birmingham.

Gerð að öllu leyti eins og KM#4.1.

2 krónur 1940 (546.000)

Lýðveldið Ísland

The Republic of Iceland

Eftir stofnun lýðveldis 1944 var gerð myntarinnar endurskoðuð og auðkenni konungdóms fjarlægð af henni í samræmi við breytta stjórnskipun. Á 1 og 2 kr. mynt 1946 var skjaldarmerki ríkisins með skjaldberum í fyrsta skipti á íslenskri mynt.

Reglugerð nr. 197 / 20. des. 1957 um stærð, þunga og málmblöndu innlendrar skiptimyntar.

With the founding of the Republic in 1944 the coinage was reformed and the symbols of the Danish Kingdom removed in accordance with the new regime. For the first time in 1946 the new coat of arms was used on the 1 and 2 krónur coins.

Teikning nýrrar myntar: Stefán Jónsson (1913-1989) og Tryggvi Magnússon (1900-1960).

1946-1966

KM#8

Myntslátta: Royal Mint, London.

Þvermál: 15 mm.

Þyngd: 1,6 g.

Málmblanda: 1946-1958: 95,5% eir/copper, 3% tin, 1,5% sink.¹

1959-1966: 97% eir/copper, 2,5% sink, 0,5% tin.

Rönd: slétt / plain.

Á framhlið: fánamerki lýðveldisins / flag of the Republic.

1 eyrir 1946 (4.000.000)

1 eyrir 1953 (4.000.000)

1 eyrir 1956 (2.000.000)

1 eyrir 1957 (2.000.000)

1 eyrir 1958 (2.000.000)

1 eyrir 1959 (1.600.000)

1 eyrir 1966 (1.000.000 + 15.000 sem gljámynt)

1946-1966

KM#9

Myntslátta: Royal Mint, London.

Þvermál: 24 mm.

Þyngd: 6,0 g.

Málmblanda: 1946-1958: 95,5% eir/copper, 3% tin, 1,5% sink.¹

1959-1966: 97% eir/copper, 2,5% sink, 0,5% tin.

Rönd: slétt / plain.

Á framhlið: fánamerki lýðveldisins / flag of the Republic.

5 aurar 1946 (4.000.000)

5 aurar 1958 (400.000)

5 aurar 1959 (600.000)

5 aurar 1960 (1.200.000)

5 aurar 1961 (1.200.000)

5 aurar 1963 (1.200.000)

¹ Þetta er ekki í samræmi við ákvæði laga nr. 89/1942: 95% eir, 4% tin, 1% sink eða 97% eir, 2,5% sink, 0,5% tin.

5 aurar 1965 (800.000)
5 aurar 1966 (1.000.000 + 15.000 sem gljámynt)

1946-1967

KM#10

Myntsláttu: Royal Mint, London.

Þvermál: 15 mm.

Þyngd: 1,5 g.

Málmblanda: 75% eir/copper, 25% nikkell.

Rönd: gárótt / milled.

Á framhlið: fánamerki lýðveldisins / *flag of the Republic.*

10 aurar 1946 (4.000.000)
10 aurar 1953 (4.000.000)
10 aurar 1957 (1.200.000)
10 aurar 1958 (500.000)
10 aurar 1959 (3.000.000)
10 aurar 1960 (1.000.000)
10 aurar 1961 (2.000.000)
10 aurar 1962 (3.000.000)
10 aurar 1963 (4.000.000)
10 aurar 1965 (2.000.000)
10 aurar 1966 (4.000.000)
10 aurar 1967 (2.000.000)

1946-1967

KM#11

Myntsláttu: Royal Mint, London.

Þvermál: 17 mm.

Þyngd: 2,4 g.

Málmblanda: 75% eir/copper, 25% nikkell.

Rönd: gárótt / milled.

Á framhlið: fánamerki lýðveldisins / *flag of the Republic.*

25 aurar 1946 (2.000.000)
25 aurar 1951 (2.000.000)
25 aurar 1954 (2.000.000)
25 aurar 1957 (1.000.000)
25 aurar 1958 (500.000)
25 aurar 1959 (2.000.000)
25 aurar 1960 (1.000.000)
25 aurar 1961 (1.200.000)
25 aurar 1962 (2.000.000)
25 aurar 1963 (3.000.000)
25 aurar 1965 (4.000.000)
25 aurar 1966 (2.000.000)
25 aurar 1967 (3.000.000 + 15.000 sem gljámynt)

1946

KM#12

Myntsláttu: Imperial Chemical Industries Metals Ltd, Birmingham.

Þvermál: 22,5 mm.

Þyngd: 4,75 g.

Málmblanda: 92% eir/copper, 6% ál/aluminium, 2% nikkell.

Rönd: gárótt / milled.

Á framhlið: skjaldarmerki lýðveldisins / *Icelandic coat of arms.*

1 króna 1946 (2.175.000)

1957-1966

KM#12a

Myntsláttu: Royal Mint, London.

Málmblanda: 79% eir/copper, 20% sink, 1% nikkell.

Gerð að öðru leyti eins og KM#12.

1 króna 1957 (1.000.000)
1 króna 1959 (500.000)
1 króna 1961 (500.000)
1 króna 1962 (1.000.000)

1 króna 1963 (1.500.000)

1 króna 1965 (2.000.000)

1 króna 1966 (2.000.000)

1946

KM#13

Myntslátta: Imperial Chemical Industries Metals Ltd, Birmingham.

Þvermál: 28 mm.

Þyngd: 9,5 g.

Málmblanda: 92% eir/copper, 6% ál/aluminium, 2% nikkell.

Rönd: gárótt / milled.

Á framhlið: skjaldarmerki Lýðveldisins / Icelandic coat of arms.

2 krónur 1946 (1.086.000)

1958-1966

KM#13a1

Myntslátta: Royal Mint, London.

Málmblanda: 79% eir/copper, 20% sink, 1% nikkell.

Gerð að öðru leyti eins og KM#13.

2 krónur 1958 (500.000)

2 krónur 1962 (500.000)

2 krónur 1963 (750.000)

2 krónur 1966 (1.000.000 + 15.000 sem gljámynt)

a) venjuleg gerð / regular issue,

b) þykkur peningur, 11,5 g. / abnormally thick. KM#13a2

Seðlabanki Íslands

Central Bank of Iceland

Í lögum nr. 10 / 29. mars 1961 um Seðlabanka Íslands var fjármálaráðherra heimilað að semja við bankann um að hann tæki við útgáfu og dreifingu íslenskrar myntar, enda skyldu þá myntlögin frá 1925 um leið falla úr gildi. Samningur þessa efnis var gerður haustið 1966, og var þar kveðið á um að bankinn tæki við sláttu og útgáfu myntar frá 1. apríl 1967. Ekki komst samningurinn þó í framkvæmd fyrr en 1968. Fram til þess tíma var grundvallaratriði laga um gjaldmiðilinn að finna í dönsku peningalögunum frá 1873, en nú var gefin út heildarlöggjöf um seðla og mynt þar sem efni eldri laga og ný ákvæði var sameinað í einn bálk:

Lög nr. 22 / 23. apríl 1968 um gjaldmiðil Íslands.

Frá stofnun Seðlabankans fram til gjaldmiðilsbreytingar 1981 voru tvisvar gefnar út reglugerðir um fjárhæð kröfu og reiknings sem höfðu áhrif á útgáfu myntar:

Reglugerð nr. 297 / 3. des. 1968 um að fjárhæð krafna og reikninga skuli greind með heilum tug aura. [Með þessari reglugerð varð 1 eyris, 5 og 25 aura mynt óþörf.]

Lög nr. 38 / 8. maí 1974 um breyting á lögum nr. 22 / 23. apríl 1968 um gjaldmiðil Íslands [að ráðherra geti með reglugerð ákveðið að fjárhæð kröfu og reiknings standi á heilli krónu].

Reglugerð nr. 339 / 13. nóv. 1974 um að fjárhæð sérhverrar kröfu eða reiknings skuli greind og greidd með heilli krónu, gefin út skv. lögum nr. 38 / 8. maí 1974 um breyting á lögum nr. 22 / 23. apríl 1968 um gjaldmiðil Íslands. [Með þessari reglugerð varð 10 og 50 aura mynt óþörf.]

The State Treasury ceased issuing coins in 1967 and the Central Bank took it over. In 1968 a comprehensive Currency Act was passed and since then the Central Bank has assumed the responsibility of issuing the national currency.

1969

KM#10

Myntslátta: Royal Mint, London.

Gerð að öllu leyti eins og áður.

10 aurar 1969 (3.200.000)¹

a) grófrifflað / *course milling*,

b) finrifflað / *fine milling*.

Auglýsing nr. 123 / 25. maí 1970 um myntútgáfu [10 aura og 50 kr. mynt].

1970-1974

KM#10a

Myntslátta: Royal Mint, London.

Þyngd: 0,449 g.

Málmur: ál / *aluminium*.

Gerð að öðru leyti eins og KM#10.

10 aurar 1970 (4.800.000)

10 aurar 1971 (11.200.000)

10 aurar 1973 (4.800.000)

10 aurar 1974 (4.800.000 + 15.000 sem gljámynt)

Auglýsing nr. 164 / 18. júní 1969 um myntútgáfu [um 50 aura og 5 kr. mynt].

1969-1974

KM#17

Myntslátta: Royal Mint, London.

¹ *World Coins* nr. 96 (des. 1971), 1508 [um afbrigði í gerð tveyrings].

Þvermál: 19 mm

Þyngd: 2,4 g.

Málmblanda: 79% eir/copper, 20% sink, 1% nikkell.

Rönd: slétt / plain.

Á framhlið: fánamerki Lýðveldisins / *flag of the Republic.*

50 aurar 1969 (2.000.000)

50 aurar 1970 (2.000.000)

50 aurar 1971 (2.000.000)

50 aurar 1973 (1.000.000)

50 aurar 1974 (2.000.000 + 15.000 sem gljámynt)

1969-1975

KM#12a

Myntslátta: Royal Mint, London.

Gerð að öllu leyti eins og áður.

1 króna 1969 (2.000.000)

1 króna 1970 (3.000.000)

Myntslátta: Royal Mint, Ottawa.

1 króna 1971 (2.500.000)

1 króna 1973 (3.500.000)

Auðkenni: opnir '3' / open '3'.

Myntslátta: Royal Mint, London.

1 króna 1973 (2.500.000)

Auðkenni: lokaðir '3' / closed '3'.

1 króna 1974 (5.000.000)

1 króna 1975 (10.500.000 + 15.000 sem gljámynt)

Auglýsing Viðskiptaráðuneytis 23. sept. 1976 um breytingu á einnar krónu mynt. *Lögbl.* 29. sept. s.á.

1976-1980

KM#23

Myntslátta: Royal Mint, London.

Þvermál: 17 mm.

Þyngd: 0,61 g.

Málmur: ál / aluminium.

Gerð að öðru leyti eins og KM#12.

1 króna 1976 (10.000.000)

1 króna 1977 (10.000.000)

1 króna 1978 (13.000.000)

1 króna 1980 (7.225.000 + 15.000 sem gljámynt)

Auglýsing nr. 164 / 18. júní 1969 um myntútgáfu [um 50 aura og 5 kr. mynt].

1969-1980

KM#18

Myntslátta: Royal Mint, London.

Þvermál: 20,75 mm.

Þyngd: 4 g.

Málmblanda: 75% kopar, 25% nikkell.

Rönd: slétt / plain.

Á framhlið: skjaldarmerki Lýðveldisins / *Icelandic coat of arms.*

5 krónur 1969 (2.000.000)

5 krónur 1970 (1.000.000)

5 krónur 1971 (500.000)

5 krónur 1973 (1.100.000)

5 krónur 1974 (1.200.000)

- 5 krónur 1975 (1.500.000)
- 5 krónur 1976 (500.000)
- 5 krónur 1977 (1.000.000)
- 5 krónur 1978 (4.672.000)
- 5 krónur 1980 (2.400.000 + 15.000 sem gljámynt)

Auglýsing nr. 95 / 29. apríl 1968 um myntútgáfu [um 10 kr. mynt].

1967-1980

KM#15

Myntslátta: Royal Mint, London.

Þvermál: 25 mm.

Þyngd: 6,5 g.

Málmblanda: 75% kopar, 25% nikkell.

Rönd: slétt / plain.

Á framhlið: skjaldarmerki Lýðveldisins / *Icelandic coat of arms.*

- 10 krónur 1967 (1.000.000)
- 10 krónur 1969 (500.000)
- 10 krónur 1970 (1.500.000)
- 10 krónur 1971 (1.500.000)
- 10 krónur 1973 (1.500.000)
- 10 krónur 1974 (2.000.000)
- 10 krónur 1975 (2.500.000)
- 10 krónur 1976 (2.500.000)
- 10 krónur 1977 (2.000.000)
- 10 krónur 1978 (10.500.000)
- 10 krónur 1980 (4.600.000 + 15.000 sem gljámynt)

Auglýsing nr. 123 / 25. maí 1970 um myntútgáfu [um 10 aura og 50 kr. mynt].

1970-1980

KM#19

Frumteikning: Þröstur Magnússon (1943-) og Hilmar Sigurðsson (1938-).

Myntslátta: Royal Mint, London.

Þvermál: 30 mm.

Þyngd: 12,5 g.

Málmblanda: 75% kopar, 25% nikkell.

Rönd: slétt / plain.

Á bakhlið: mynd af Alþingishúsinu / *Parliament House in Reykjavik.*

- 50 krónur 1970 (800.000)
- 50 krónur 1971 (500.000)
- 50 krónur 1973 (50.000)
- 50 krónur 1974 (200.000)
- 50 krónur 1975 (500.000)
- 50 krónur 1976 (500.000)
- 50 krónur 1977 (200.000)
- 50 krónur 1978 (2.040.000)
- 50 krónur 1980 (1.500.000 + 15.000 sem gljámynt)

Gildislok eldri myntar

Reglugerð nr. 363 / 27. nóv. 1974 um innköllun nokkurra myntstærða og krónuseðla [innköllun auramyntar 1922-74 og 2 kr. myntar 1925-66].

Auglýsing Seðlabanka Íslands 31. des. 1974 um innköllun nokkurra myntstærða og krónuseðla. *Lögbl.* s.d.

Innlausnarfrestur: til og með 31. des. 1975 og gagnvart Seðlabanka Íslands til og með 31. des. 1976.

Lög nr. 35 / 29. maí 1979 um breytt verðgildi íslensks gjaldmiðils. Reglugerð nr. 564 / 7. nóv. 1980 um almenna innköllun myntar og peningaseðla.

Auglýsing Seðlabanka Íslands 17. nóv. 1980: Almenn innköllun peningaseðla og myntar. *Lögbl.* 5. des. 1980.
Innlausnarfrestur: til og með 30. júní 1981 á 1/100 af nafnverði og gagnvart Seðlabanka Íslands til og með 31. des. 1982.

Áður en kom til gjaldmiðilsbreytingar gaf Seðlabankinn út sérlegin sýnishorn eldri myntarinnar (gljámynt), ellefu myntir í 15.000 eintökum með síðasta sláttuári hverrar myntstærðar.

Prior to the Currency Reform of 1981 the Central Bank of Iceland issued a proof set consisting of all the old coinage representing its last year of issue, in all 15,000 sets.

Gjaldmiðilsbreyting *The Currency Reform*

1. janúar 1981

Auglýsing nr. 117 / 30. jan. 1980 um útgáfu nýrra peningaseðla og peninga, sleginna úr málm, myntar, frá og með 1. janúar 1981.
Reglugerð nr. 253 / 13. maí 1980 um gjaldmiðilsbreytingu.
Reglugerð nr. 619 / 19. des. 1980 um gjaldmiðilsskipti 2. janúar 1981.

Hönnun nýrrar myntar: Pröstur Magnússon (1943-).
Myntslátta: Royal Mint, London.

Í tilefni af gjaldmiðilsbreytingunni gaf Seðlabankinn út sérlegin sýnishorn af nýju myntinni (gljámynt, ártal 1981), fimm myntir í 15.000 eintökum.

In conjunction with the Currency Reform the Central Bank of Iceland issued a proof set of coins, in all 15,000 sets.

1981

KM#24

Dvermál: 15 mm.

Dyngd: 1,5 g.

Málmblanda: brons (97% kopar, 2,5% sink, 0,5% tin).

Rönd: slétt / plain.

Á framhlið: fugl úr landvættamerki / *bird, one of the four guardian spirits.*

Á bakhlið: skata (Raja batis) / *skate.*

5 aurar 1981 (15.000.000 + 15.000 sem gljámynt)

5 auru mynt hefur ekki að marki verið látin í umferð frá Seðlabanka eftir 1985.

1981

KM#25

Dvermál: 17 mm.

Dyngd: 2,0 g.

Málmblanda: brons (97% kopar, 2,5% sink, 0,5% tin).

Rönd: slétt / plain.

Á framhlið: griðungur úr landvættamerki / *bull, one of the four guardian spirits.*

Á bakhlið: smokkfiskur (Cephalopoda) / *squid.*

10 aurar 1981 (50.000.000 + 15.000 sem gljámynt)

10 auru mynt hefur ekki að marki verið látin í umferð frá Seðlabanka eftir 1990.

1981

KM#26

Dvermál: 19,5 mm.

Dyngd: 3 g.

Málmblanda: brons (97% kopar, 2,5% sink, 0,5% tin).

Rönd: slétt / plain.

Á framhlið: dreki úr landvættamerki / dragon, one of the four guardian spirits.

Á bakhlið: rækja (*Pandalus borealis*) / shrimp.

50 aurar 1981 (10.000.000 + 15.000 sem gljámynt)

Auglýsing Viðskiptaráðuneytis 26. maí 1986 um breytt málminni-hald 50 aura myntar. *Lögbl.* 30. maí s.á.

1986

KM#26a

Þyngd: 2,65 g.

Málmur: koparhúðað stál / copper-plated steel.

Gerð að öðru leyti eins og KM#26.

50 aurar 1986 (2.144.000)

50 aura mynt hefur ekki að marki verið látin í umferð frá Seðlabanka eftir 1990.

1981-1987

KM#27

Þvermál: 21,5 mm.

Þyngd: 4,5 g.

Málmblanda: kopar/nikkel (75% kopar, 25% nikkel).

Rönd: riffluð / milled.

Á framhlið: berggrisi úr landvættamerki / giant, one of the four guardian spirits.

Á bakhlið: þorskur (*Gadus morhua*) / cod.

1 króna 1981 (18.000.000 + 15.000 sem gljámynt)

1 króna 1984 (7.000.000)

1 króna 1987 (7.500.000)

Auglýsing Viðskiptaráðuneytis 6. mars 1989 um breytt málminni-hald 1 krónu myntar. *Lögbl.* 15. mars s.á.

1989-2000

KM#27a

Þyngd: 4,0 g.

Málmur: nikkelhúðað stál / nickel-plated steel.

Gerð að öðru leyti eins og KM#27.

1 króna 1989 (5.000.000)

1 króna 1991 (5.180.000)

1 króna 1992 (5.000.000)

1 króna 1994 (5.000.000)

1 króna 1996 (6.000.000)

1 króna 1999 (10.000.000)

1 króna 2000 (10.000, gefin út í samstæðu: Íslensk mynt árið 2001 / Only in sets)

1981-1992

KM#28

Þvermál: 24,5 mm.

Þyngd: 6,5 g.

Málmblanda: kopar/nikkel (75% kopar, 25% nikkel).

Rönd: riffluð / milled.

Á framhlið: landvættir Íslands, stílfærð mynd / the four guardian spirits of Iceland.

Á bakhlið: höfrungar (*Delphinus delphis*) / dolphins.

5 krónur 1981 (4.350.000 + 15.000 sem gljámynt)

5 krónur 1984 (1.000.000)

5 krónur 1987 (3.000.000)

5 krónur 1992 (2.000.000)

Auglýsing Viðskiptaráðuneytis 10. júní 1996 um breytt málminni-hald 5 og 10 krónu myntar. *Lögbl.* 19. júní s.á.

1996-2000

KM#28a

Þyngd: 5,6 g.

Málmur: nikkelhúðað stál / nickel-plated steel.

Gerð að öðru leyti eins og KM#28.

5 krónur 1996 (1.500.000)

5 krónur 1999 (2.000.000)

5 krónur 2000 (10.000, gefin út í samstæðu: Íslensk mynt árið 2001 / *Only in sets*)

Auglýsing Viðskiptaráðuneytis 31. ág. 1984 um útgáfu 1000 króna peningaseðils og 10 króna myntar. *Lögbl.* s.d.

1984-1994

KM#29.1

Dvermál: 27,5 mm.

Þykkt: 1,78 mm.

Þyngd: 8,0 g.

Málmblanda: kopar/nikkel (75% kopar, 25% nikkel).

Rönd: riffluð / *milled.*

Á framhlið: landvættir Íslands, stílfærð mynd / *the four guardian spirits of Iceland.*

Á bakhlið: loðna (*Mallotus villosus*) / *four capelin.*

10 krónur 1984 (10.000.000)

a) venjuleg gerð / *ordinary issue,*

b) fá eintök m/afbrigðilegri rönd / *variation of edge.* KM#29.2

10 krónur 1987 (7.500.000)

10 krónur 1994 (2.500.000)

Auglýsing Viðskiptaráðuneytis 10. júní 1996 um breytt málminnihald 5 og 10 króna myntar. *Lögbl.* 19. júní s.á.

1996-2000

KM#29.1a

Þyngd: 6,9 g.

Málmur: nikkelhúðað stál / *nickel-plated steel.*

Gerð að öðru leyti eins og KM#29.1.

10 krónur 1996 (4.000.000)

10 krónur 2000 (10.000, gefin út í samstæðu: Íslensk mynt árið 2001 / *Only in sets*)

Auglýsing Viðskiptaráðuneytis í júlí 1987 um útgáfu 50 króna myntar. *Lögbl.* 29. júlí s.á.

1987-2001

KM#31

Dvermál: 23 mm.

Þykkt: 2,6 mm.

Þyngd: 8,25 g.

Málmblanda: gulleit látúnsblanda (70% kopar, 24,5% sink, 5,5% nikkel) / *nickel brass.*

Rönd: riffluð / *milled.*

Á framhlið: landvættir Íslands, stílfærð mynd / *the four guardian spirits of Iceland.*

Á bakhlið: bogkrabbi (*Carcinus maenas*) / *shore crab.*

50 krónur 1987 (4.000.000)

50 krónur 1992 (2.000.000)

50 krónur 2000 (10.000, gefin út í samstæðu: Íslensk mynt árið 2001 / *Only in sets*)

50 krónur 2001 (2.000.000)

Auglýsing Viðskiptaráðuneytis 13. okt. 1995 um útgáfu 2000 króna peningaseðils og 100 króna myntar. *Lögbl.* 18. okt. s.á.

1995-2001

KM#35

Dvermál: 25,5 mm.

Þykkt: 2,25 mm.

Þyngd: 8,5 g.

Málmblanda: gulleit látúnsblanda (70% kopar, 24,5% sink, 5,5% nikkel) / *nickel brass.*

Rönd: til skiptis riffluð og slétt / alternate plain/milled.
Á framhlið: landvættir Íslands, stílfærð mynd / the four guardian spirits of Iceland.
Á bakhlið: hrognkelsi (Cyclopterus lumpus) / lumpfish.

100 krónur 1995 (6.000.000)

100 krónur 2000 (10.000, gefin út í samstæðu: Íslensk mynt árið 2001 / *Only in sets*)

100 krónur 2001 (2.140.000)

Tilefnismynt *Commemorative coins*

Minning Jóns Sigurðssonar forseta *Jón Sigurðsson, sesquicentenary*

1961

KM#14

Lög nr. 47 / 29. mars 1961 um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að láta gera minnispening í tilefni af 150 ára afmæli Jóns Sigurðssonar. [Skv. lögnum mátti ákveða með forsetaúrskurði að peningurinn yrði lögeyrir.]¹

Forsetaúrskurður nr. 27 / 25. apríl 1964 um að minnispeningur Jóns Sigurðssonar skuli vera gjaldgeng mynt.²

Frumteikning: Jörundur Pálsson (1913-1993).

Myntslátta: Royal Mint, London.

Þvermál: 23 mm.

Þyngd: 8,96 g.

Málmur: 900/1000 gull / gold.

Rönd: riffluð / milled.

Á framhlið: skjaldarmerki lýðveldisins / *Icelandic coat of arms.*

Á bakhlið: Jón Sigurðsson forseti, vangamynd / *Jón Sigurðsson (1811-1879), leader of Iceland's movement for independence.*

500 krónur 1961 (10.000)

1 St. Björkman: Isländsk minnesmynt av guld, *NNUM* 1961, 161-62.

2 St. Björkman: Island 500 krónur, *NNUM* 1965, 129-32.

Ágóði af sölu. Skv. heimild í fyrrgreindum lögum var peningurinn seldur með 50% álagi á nafnverð (alls kr. 750.-) til að kosta framkvæmdir á fæðingarstað Jóns Sigurðssonar að Rafnseyri við Arnarfjörð. Þessi heimild er áréttuð með bráðabirgðaákvæði í gjaldmiðilslögum nr. 22 / 1968.

Eftir setningu gjaldmiðilslaga nr. 22 / 1968 hefur útgáfa tilefnismyntar stuðst við þau og einungis verið kynnt með auglýsingu.

50 ára fullveldi Íslands *Sovereignty of Iceland, half-centenary*

1. desember 1968

KM#16

Auglýsing nr. 300 / 25. nóv. 1968 um myntútgáfu.

Frumteikning: Þröstur Magnússon (1943-) og Hilmar Sigurðsson (1938-).

Myntslátta: Royal Mint, London.

Þvermál: 30 mm.

Þyngd: 12,5 g.

Málmblanda: nikkell.

Rönd: slétt / plain.

Á bakhlið: mynd af Alþingishúsinu / Parliament House in Reykjavík.

50 krónur 1968 (100.000)

Peningurinn var seldur á nafnverði.

Gangmynt. Peningurinn var gefinn út með breyttri áletrun sem gangmynt 1970 (KM#19).

Þjóðhátíð

Settlement of Iceland, 1100th anniversary

1974

KM#20-22

Auglýsing nr. 30 / 29. jan. 1974 um útgáfu þjóðhátíðarmyntar.

Teikning: Þröstur Magnússon (1943-).

Myntsláttu: Royal Mint, London.

Þvermál: 35 mm.

Þyngd: 20 g.

Málmur: 925/1000 silfur.

Rönd: riffluð / milled.

Á framhlið: landvættir Íslands, stílfærð mynd / the guardian spirits of Iceland.

Á bakhlið: kona leiðir kvígu og nemur land / woman leading heifer, a method of claiming land.

500 krónur 1974 (70.000 + 41.000 sem gljámynt) KM#20

Þvermál: 39 mm.

Þyngd: 30 g.

Málmur: 925/1000 silfur.

Rönd: riffluð / milled.

Á framhlið: landvættir Íslands, stílfærð mynd / the guardian spirits of Iceland.

Á bakhlið: tveir landnámsmenn við eld / two settlers light a fire, a method of claiming land.

1000 krónur 1974 (70.000 + 41.000 sem gljámynt) KM#21

Þvermál: 27,75 mm.

Þyngd: 15,5 g.

Málmur: 900/1000 gull / gold.

Rönd: riffluð / milled.

Á framhlið: landvættir Íslands, stílfærð mynd / the guardian spirits of Iceland.

Á bakhlið: Ingólfur Arnarson landnámsmaður varpar öndvegissúlum fyrir borð / the first settler lays claim to land.

10.000 krónur 1974 (12.000 + 8.000 sem gljámynt) KM#22

Ágóði af sölu. KM#20 og KM#21 voru seldir stakir á nafnverði, en saman í plasthylki á kr. 1700.- og sem gljámynt í öskju á kr. 3200.-. KM#22 var seldur á kr. 10.200.- í öskju. Samstæðan var seld sem

gljámynt í öskju á kr. 23.000.-. Ágóði af sölu myntarinnar varð stofnfé Þjóðhátíðarsjóðs, en skipulagsskrá hans var staðfest af forseta Íslands 30. sept. 1977.¹

Aldarafmæli íslenskrar seðlaútgáfu *Icelandic banknotes, centenary*

1986

KM#30-30a

Auglýsing Viðskiptaráðuneytis 26. mars 1986 um útgáfu myntar í tilefni af 100 ára afmæli íslenskrar seðlaútgáfu. *Lögbl.* 4. apr. s.á.

Teikning: Þröstur Magnússon (1943-).

Myntslátta: Royal Mint, London.

Þvermál: 35 mm.

Þyngd: 20 g.

Málmur: 500/1000 silfur.

Rönd: riffluð / milled.

Á framhlið: mynd fjallkonunnar / *female personification of Iceland.*

Á bakhlið: áraskip undir seglum / *an open fishing boat under sail.*

500 krónur 1986 (15.000)

KM#30

Málmur: 925/1000 silfur.

500 krónur 1986 (5.000 sem gljámynt)

KM#30a

Ágóði af sölu. KM#30 var seldur á kr. 780.-, en gljámyntin á kr. 1250.- í öskju. Ágóði af sölu rann í Þjóðhátíðarsjóð.

Lýðveldið Ísland 1944-1994 *The Republic of Iceland, half-century*

1994

KM#32-34

Auglýsing Viðskiptaráðuneytis 14. febr. 1994 um útgáfu myntar í tilefni af 50 ára afmæli íslenska lýðveldisins. *Lögbl.* 23. febr. s.á.

Teikning: Þröstur Magnússon (1943-).

Myntslátta: Royal Mint, London.

Þvermál: 39 mm.

Þyngd hvers penings: 30 g.

Málmur: 925/1000 silfur.

Rönd: riffluð / milled.

Á framhlið: skjaldarmerki lýðveldisins / *Icelandic coat of arms.*

Á bakhlið: Sveinn Björnsson forseti, vangamynd / *Sveinn Björnsson (1881-1952), first president of Iceland, 1944-1952.*

1000 krónur 1994 (6.000 + 3.000 sem gljámynt) KM#32

¹ *Stjórnartíðindi* 1977, B-deild, 621-24.

Á framhlið: skjaldarmerki Lýðveldisins / Icelandic coat of arms.

Á bakhlið: Ásgeir Ásgeirsson forseti, vangamynd / Ásgeir Ásgeirsson (1894-1972), second president of Iceland, 1952-1968.

1000 krónur 1994 (6.000 + 3.000 sem gljámynt) KM#33

Á framhlið: skjaldarmerki Lýðveldisins / Icelandic coat of arms.

Á bakhlið: Kristján Eldjárn forseti, vangamynd / Kristján Eldjárn (1916-1982), third president of Iceland, 1968-1980.

1000 krónur 1994 (6.000 + 3.000 sem gljámynt) KM#34

Ágóði af sölu. Hver peningur var seldur í venjulegri sláttu á kr. 1900.-, en í gljásláttu á kr. 2900.-. Samstæðan í öskju var seld á kr. 5200.- í venjulegri sláttu, en á kr. 7800.- í gljásláttu. Ágóði af sölu rann í Þjóðhátíðarsjóð.

Kristni í þúsund ár Christianity in Iceland, millennium

2000

KM#36

Auglýsing Forsætisráðuneytis nr. 45 18. jan. 2000 um útgáfu myntar í tilefni af kristni á Íslandi í 1000 ár. *Lögbl.* 26. jan. s.á.

Teikning: Þröstur Magnússon (1943-).

Myntslátta: Den Kongelige Mynt, Kóngsbergi.

Þvermál: 23 mm.

Þyngd: 8,65 g.

Málmur: 900/1000 gull / gold.

Rönd: ríffluð / milled.

Á framhlið: skjaldarmerki Lýðveldisins / Icelandic coat of arms.

Á bakhlið: húnn af fornum bagli¹ / bishop's crook.

10.000 krónur 2000 (3.000, allt sem gljámynt)

Ágóði af sölu. Peningurinn var seldur á kr. 15.000.- í viðaröskju. Ágóði af sölu rann í Þjóðhátíðarsjóð.

1 Kristján Eldjárn: Tá-bagall frá Þingvöllum, *Árbók Fornleifafélagsins* 1970, 5-27.

Fundur Norður-Ameríku

Leifur Eiríksson's voyage to North-America, millennium

2000

KM#37

Auglýsing Forsætisráðuneytis 13. júní 2000 um útgáfu myntar í tilefni af því að eitt þúsund ár eru liðin frá því að Leifur Eiríksson fann Norður-Ameríku. *Lögbl.* 21. júní s.á.

Teikning: Þróstur Magnússon (1943-).

Myntslátta: U.S. Mint, Philadelphia.

Dvermál: 38,1 mm.

Þyngd: 26,73 g.

Málmur: 900/1000 silfur.

Rönd: ríffluð / milled.

Á framhlið: landvættir Íslands, stílfærð mynd, JM / *the guardian spirits of Iceland.*

Á bakhlið: Leifur Eiríksson, hluti af standmynd eftir Stirling Calder, ÞM/TJF / *statue of Leifur Eiríksson.*

1.000 krónur 2000 (allt að 150.000, allt sem gljámynt)

Ágóði af sölu. Peningurinn var seldur á kr. 4200.- í öskju. Ágóði af sölu rann í sjóð sem kenndur er við Leif Eiríksson.

Bandaríkjamenn minntust Leifs Eiríkssonar einnig með útgáfu tilefnismyntar úr silfri; nafnverð hennar var einn dalur. Hluti af íslensku myntinni var seldur í öskju með hinni bandarísku.

On the same occasion the U.S. Mint issued a silver Commemorative dollar, a number of which were sold along with the Icelandic coin as a set.

Minnispeningar með áletruðu verðgildi

Medals with embossed value

Alþingishátíð

The Althing, millennium

1930

KM#M1-3

Lög nr. 26 / 14. júní 1929 um heimild fyrir ríkisstjórnina til nokkurra ráðstafana vegna alþingishátíðarinnar 1930. [Með lögnum var ríkisstjórninni m.a. heimilað að láta slá minnispeninga, og mátti ákveða með konungsúrskurði að þeir yrðu lögeyrir, en það var ekki gert.]¹

Under a law on the celebration of the millennium of the Althing in 1930 the government was permitted to issue a set of medals with embossed value. The law stipulated that the medals could be given validity as legal tender by a royal decree. This provision was never carried into effect.

Myntslátta: Sächsische Staatsmünze, Muldenhütten, Dresden.

¹ Otto Blom Carlsen: Commemorative coins of Iceland, *The Numismatist* XLIII (1930), 584 o.áfr. – St. Björkman: Altingets 'minnispeningar' 1930, *NNUM* 1959, 28-33. – Kristján Eldjárn: Alþingishátíðarpeningarnir, Rv.

1986 (birtist áður í *Árbók Fornleifafélagsins* 1962, sbr. ritfregn eftir Staffan Björkman, *NNUM* 1964, 28-30). – P. Arnold: 1000-året for det islandske alting 930-1930, *NNUM* 1997, 18-20.

Þvermál: 35,5 mm.

Þyngd: 20 g.

Málmur: brons.

Rönd með greyptu nafnverði peningsins / the value of 2 krónur is embossed on edge.

Á framhlið: sitjandi gyðja sem heldur á kyndli, eftir uppdrætti Baldvins Björnssonar / *sitting deity holding torch, artwork Baldvin Björnsson (1879-1945).*

Á bakhlið: landvættamynd, eftir uppdrætti Tryggva Magnússonar / *guardian spirits, artwork Tryggvi Magnússon (1900-1960).*

2 krónur 1930 (20.101)

KM#M1

Þvermál: 45 mm.

Þyngd: 35 g.

Málmur: silfur.

Rönd með greyptu nafnverði peningsins / the value of 10 krónur is embossed on edge.

Á framhlið: Konungurinn í Thule, lágmynd eftir Einar Jónsson, FH / *the king of Thule, relief by Einar Jónsson (1874-1954).*

Á bakhlið: skjaldarmerki Íslands, eftir uppdrætti Baldvins Björnssonar / *Icelandic coat of arms, artwork Baldvin Björnsson (1879-1945).*

10 krónur 1930 FH (10.101)

KM#M3

Þvermál: 35,5 mm.

Þyngd: 22 g.

Málmur: silfur.

Rönd með greyptu nafnverði peningsins / the value of 5 krónur is embossed on edge.

Á framhlið: lögsögumaður, eftir uppdrætti Baldvins Björnssonar / *lawspeaker at the Althing, artwork Baldvin Björnsson (1879-1945).*

Á bakhlið: tveir samslungnir drekar, eftir uppdrætti Guðmundar Einarssonar frá Miðdal / *two intertwined dragons, artwork Guðmundur Einarsson (1895-1963).*

5 krónur 1930 (10.101)

KM#M2